

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 1992-1993

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χαιρετισμός του Προέδρου προς τους φοιτητές	3
Η Θεολογική Σχολή	5
Η Κοσμητεία της Σχολής	6
Το Τμήμα Ποιμαντικής	7
Οι Τομείς του Τμήματος	8
Όργανα Διοικήσεως του Τμήματος	9
Το Διδακτικό Προσωπικό	10
Η Γραμματεία	14
Διδασκάλισσες Ξένων Γλωσσών	14
Οι Φοιτητές του Τμήματος	15
Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών	17
Α' Πρόγραμμα Υποχρεωτικών Μαθημάτων	19
Β' Πρόγραμμα Επιλεγόμενων Μαθημάτων	25
Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών	29
Ενδεικτικό Πρόγραμμα μαθημάτων κατά εξάμηνο	31
Μεταπτυχιακές Σπουδές	51
Η Βιβλιοθήκη	53
Παράρτημα	57
I. Νόμος 1268/1982 σχετικά με τις σπουδές	59
II. Υποτροφίες Ι.Κ.Υ.	64
III. Φοιτητικά Δάνεια	68
IV. Υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών	74
V. Δελτίο ειδικού εισιτηρίου	83
VI. Μαθήματα-Εξετάσεις	84
VII. Πανεπιστημιακό Ημερολόγιο-Αργίες	87
Τηλεφωνικός κατάλογος	89

Υπεύθυνος προγράμματος
και συντάκτης του Οδηγού Σπουδών
ο καθηγητής Βασίλειος Δ. Φανουργάκης

Αγαπητοί φοιτητές και φοιτήτριες,

Με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 1992-93 ως Πρόεδρος του Τμήματος Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., σας καλωσορίζω και εύχομαι σ' όλους σας υγεία και πρόοδο.

Ιδιαίτερα συγχαίρω τους νέους φοιτητές για την επιτυχία τους και την επιλογή να σπουδάσουν την επιστήμη της Θεολογίας. Πρέπει να είστε υπερήφανοι για την Σχολή της επιλογής σας, διότι η σπουδή της Θεολογικής επιστήμης δεν είναι μόνο απλή θεωρητική διδασκαλία αλλά και βίωση.

Δεν αρκεί δηλαδή να πιστεύουμε και να διδάσκουμε ορθόδοξα τις αλήθειες της πίστης και ηθικής, αλλά οφείλουμε συνάμα να ζούμε σύμφωνα με αυτές, επιδεικνύοντας Ορθοδοξία μαζί και Ορθοπραξία: «οίον τόν λόγον τοιόνδε καί τόν τρόπον» έλεγε ο μεγάλος θεολόγος της Εκκλησίας Ωριγένης. Κάθε ορθόδοξος πρέπει να έχει υπόψη του το του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου «εί βούλει θεολόγος γενέσθαι καί τῆς θεότητος ἄξιος; διά πολιτείας ἄνελθε, διά καθάρσεως κτῆσαι τό καθαρόν, τάς ἐντολάς φύλασσε, διά πραγμάτων ὀδευσον πρᾶξις γάρ ἐπίβασις θεωρίας».

Η ιδιαιτερότητά της αυτή απαιτεί συχνή παρακολούθηση των μαθημάτων και συμμετοχή στη ζωή της Σχολής.

Η επιτυχία σας στο Τμήμα Ποιμαντικής σας εντάσσει σ' ένα προνομιούχο Τμήμα από πλευράς συσχέτισεως διδακτικού προσωπικού και αριθμού φοιτητών. Όπως οι ίδιοι θα διαπιστώσετε, με το μικρό αριθμό φοιτητών που δεχόμαστε κάθε χρόνο στο Τμήμα επιτυγχάνεται αποτελεσματικότερη διδασκαλία και παρακολούθηση των μαθημάτων με καλύτερες προοπτικές. Η σχέση διδάσκοντος και διδασκομένου είναι περισσότερο αρμονική και το περιβάλλον πιο οικείο.

Τόσο εγώ όσο και οι καθηγητές σας υποσχόμαστε, με την βοήθεια του Θεού, να κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν, ώστε να σας βοηθήσουμε στις σπουδές σας και να συμπαρασταθούμε στα δίκαια αιτήματά σας.

Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβριος 1992

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΡΙΚΩΝΗΣ
Καθηγητής

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης προβλεπόταν από την ίδρυσή του, το 1925, η ύπαρξη Θεολογικής Σχολής, η οποία όμως λειτούργησε τελικά από το 1942. Από το 1964 η Σχολή, τροποποιώντας τον κανονισμό λειτουργίας της, εχώρισε τις προπτυχιακές σπουδές σε τρία Τμήματα. Απ' αυτά το τρίτο, Κοινωνικής Διακονίας, δεν ελειτούργησε αποδοτικά, επειδή δεν προσήλθε σ' αυτό ικανοποιητικός αριθμός φοιτητών. Τα άλλα δύο Τμήματα: α) Θεολογίας και β) Ποιμαντικής, ελειτούργησαν αποδοτικά για μία περίπου εικοσαετία, έχοντας ενιαία διοίκηση, τον κοινό σύλλογο των καθηγητών της Σχολής. Με το νόμο πλαίσιο για τα Α.Ε.Δ. 1268/82 επιβλήθηκε και η διοικητική διάκριση μεταξύ των δύο Τμημάτων της Σχολής, τα οποία από του 1982 λειτουργούν αυτόνομα και το καθένα διοικείται από τη Γενική του Συνέλευση. Η στελέχωση των Τμημάτων έγινε από το προσωπικό που υπηρετούσε μέχρι τότε στη Σχολή.

Σύμφωνα με το νόμο 1351/1983 άρθρο 6, παρ. 10 «Οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Ποιμαντικής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης έχουν δικαίωμα διορισμού στην Εκκλησιαστική, Γενική και Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση».

Σήμερα η Σχολή λειτουργεί με δύο Τμήματα:

- α) Θεολογίας
- β) Ποιμαντικής

Όργανα διοικήσεως της Σχολής είναι η Γενική Συνέλευση και η Κοσμητεία.

Η Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των δύο Τμημάτων.

Η ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Η Κοσμητεία της Σχολής απαρτίζεται από:
τον Κοσμήτορα, Καθηγητή Αντώνιο Παπαδόπουλο,
τους Προέδρους των Τμημάτων:

Τμήματος Θεολογίας, Καθηγητή Ιωάννη Γαλάνη
Τμήματος Ποιμαντικής, Καθηγητή Χρίστο Κρικίωνη
δύο εκπροσώπους των φοιτητών, έναν από κάθε τμήμα.

Γραμματέας η Θεοδώρα Καλδή - Κουλικίδου
Υπάλληλος Γραμματείας η Μαρία Τριανταφυλλίδου - Οικονόμου.

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ

Το Τμήμα Ποιμαντικής είναι το ένα από τα δύο Τμήματα της Θεολογικής Σχολής, που λειτουργούν ανεξάρτητα, σύμφωνα με το νόμο 1268/82.

Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα, που καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σ' ένα ενιαίο πτυχίο.

Το Τμήμα Ποιμαντικής με την εκπαίδευση που παρέχει, βάσει του αναλυτικού προγράμματος σπουδών του, που παρατίθεται κατωτέρω, σκοπεύει να καταρτίσει στελέχη της Εκκλησίας και της Εκπαίδευσης.

Οι σπουδές διαρθρώνονται σε 8 εξάμηνα (4 χρόνια).

ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο Τομέας είναι η διδακτική μονάδα που συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης.

Η ευθύνη του διδακτικού έργου του Τμήματος Ποιμαντικής έχει κατανεμηθεί στους παρακάτω 4 τομείς:

Α. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας.

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της έρευνας και διδασκαλίας των θεμάτων, που συνδέονται με εισαγωγικά, ιστορικά, φιλολογικά, ερμηνευτικά και θεολογικά προβλήματα. α) της Αγίας Γραφής, β) της Πατερικής Γραμματείας, γ) των θρησκευολογικών φιλοσοφικών και λοιπών πολιτιστικών παραγόντων, που προσδιορίζουν τη μορφή και το περιεχόμενο των κειμένων της Αγίας Γραφής και των Γιατέρων της Εκκλησίας και δ) της σημασίας και σπουδαιότητάς τους για τη σύγχρονη ζωή της Εκκλησίας.

Β. Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων.

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της σπουδής της ανάπτυξης στην ιστορία των θεσμών της Εκκλησίας (Εκκλησιαστική Ιστορία), της γενέσεως, της αναπτύξεως και της συστηματικής εμπειδώσεως της εκκλησιαστικής πίστεως με τη δογματική διδασκαλία (Ιστορία των Δογμάτων, Δογματική, Συμβολική) και της προβολής και εφαρμογής της Εκκλησιαστικής πίστεως στις διορθόδοξες και στις διαχριστιανικές σχέσεις (Ιστορία της Οικουμενικής Κινήσεως).

Γ. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης.

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της ιστορικής, θεολογικής και δεοντολογικής εξέτασης και διδασκαλίας της θείας λατρείας και χριστιανικής αρχαιολογίας και τέχνης σ' όλες τις εκφάνσεις τους, δηλαδή: της λατρείας, του κηρύγματος, της υμνογραφίας, του εορτολογίου, της αγιολογίας, της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής, της ζωγραφικής, της μικροτεχνίας και της εκκλησιαστικής μουσικής.

Δ. Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας.

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της διδασκαλίας και έρευνας θεμάτων που αναφέρονται στο δίκαιο και την οργάνωση, στη ζωή, τη διακονία και το ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας (Κανονικό Δίκαιο και Εκκλησιαστική Νομοθεσία, Ποιμαντική Ψυχολογία, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Ιεραποστολική, Εξομολογητική, Κατηχητική κ.ά.).

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Όργανα Διοικήσεως του Τμήματος είναι:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο Καθηγητής ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΡΙΚΩΝΗΣ
αναπλ. Πρόεδρος, ο Αναπλ. Καθηγητής ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΑΝΤΣΟΣ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο Καθηγητής Χρίστος Κρικώνης

ΜΕΛΗ: Οι Διευθυντές των Τομέων:

Α' Αναπλ. Καθηγητής Γεώργιος Θεοδωρούδης

Β' Αναπλ. Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης

Γ' Καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης

Δ' Καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου

Παντελεήμων Ροδόπουλος

Ενας εκπρόσωπος των μη διδασκόντων βοηθών,
επιστημονικών συνεργατών και Ε.Μ.Υ.

Δύο εκπρόσωποι των φοιτητών

Γραμματέας: Καλλιόπη Κακούλλα-Παπαδοπούλου

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Καθηγητής ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΡΙΚΩΝΗΣ

ΜΕΛΗ: Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Αριθμός φοιτητών ίσος προς το 50% των μελών Δ.Ε.Π.

Οι εκπρόσωποι των μη διδασκόντων βοηθών, επιστημονικών
συνεργατών και Ε.Μ.Υ.

ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α' Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο αναπλ. καθηγητής Γεώργιος Θεοδωρούδης

ΜΕΛΗ:

Καθηγητές:

Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Στέργιος Σάκκος
Χρίστος Κρικώνης
Βασίλειος Φανουργάκης

Αναπληρωτές καθηγητές

Σταύρος Καλαντζάκης
Γεώργιος Θεοδωρούδης

Επίκουροι καθηγητές

Ηλίας Νικολακάκης

Λέκτορες

Παυσανίας Κουτλεμάνης

Ε.Μ.Υ.

Εμμανουήλ Καραγεωργούδης

Ε.Δ.Τ.Π. ____

Β' Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο αναπλ. καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης

ΜΕΛΗ:

Καθηγητές

Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας
Αθανάσιος Αγγελόπουλος
Αντώνιος Παπαδόπουλος
Σωτήριος Βαρναλίδης
Γεώργιος Στογιόγλου

Αναπληρωτές Καθηγητές

Αθανάσιος Καραθανάσης

Λέκτορες

Δέσπω Λιάλιου

Ε.Μ.Υ.

Πρεσβύτερος Νικηφόρος Καλαϊτζίδης

Ε.Δ.Τ.Π. ____

Γ' Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης

ΜΕΛΗ:

Καθηγητής

Ιωάννης Φουντούλης

Επίκουροι Καθηγητές

Ευθύμιος Τσιγαρίδας

Θεολόγος Αλιπράντης

Επιστημονικοί Συνεργάτες

Αρχιμανδρίτης Νικόδημος Σκρέττας-Πλεξίδης

Παναγιώτης Σκαλτσής

Ε.Μ.Υ.

Δημήτριος Κατσίκας

Τρύφων Τσομπάνης

Ε.Δ.Τ.Π. _____

Δ' Τομέας Δικαίου, Οργάνωσης, Ζωής και Διακονίας
της Εκκλησίας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και
Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος

ΜΕΛΗ:

Καθηγητής

Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής

Χρίστος Βάντσος

Λέκτορες

Θεόδωρος Γιαγκου

Επιστημονικοί Συνεργάτες

Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας

Ε.Μ.Υ.

Γεώργιος Γκαβαρδίνης

Κωνσταντίνος Λάμπρου

Ε.Δ.Τ.Π. _____

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Γραμματέας: Καλλιόπη Κακούλλα-Παπαδοπούλου

Υπάλληλοι: Λίτσα Πλακιά
Έφη Κυρατζή

Κλητήρας: Μαρία Τσαρουχά - Μπεχτσή

Τηλέφωνο Γραμματείας: 99-1660

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΕΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Αγγλικής Γλώσσας: Μαρία Μακραντωνάκη
Γαλλικής Γλώσσας: Πολυξένη Γρηγοριάδου - Κουφογιαννίδου
Γερμανικής Γλώσσας: Παναγιώτα Ποπότη
Ιταλικής Γλώσσας: Ευαγγελία Αγγουρίδου

ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ

Το ακαδημαϊκό έτος 1991-92 στο Τμήμα Ποιμαντικής ήσαν εγγεγραμμένοι 861 φοιτητές. Απ' αυτούς εφοίτησαν

στο Α' και Β' εξάμηνο 106

στο Γ' και Δ' εξάμηνο 111

στο Ε' και ΣΤ' εξάμηνο 101

στο Ζ' και Η' εξάμηνο 84

Επί πτυχίω

459 (παλιό πρόγραμμα 118,
νέο πρόγραμμα 341)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α'
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α' Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας	Δ.Μ.
1. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ	7
1. Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη	
2. Ερμηνεία λειτουργικών αναγνωσμάτων Π. Διαθήκης	
3. Ερμηνεία και θεολογία Π. Διαθήκης	
2. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ	10
1. Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη	
2. Ερμηνεία λειτουργικών αναγνωσμάτων Κ. Διαθήκης	
3. Ερμηνεία και θεολογία Κ. Διαθήκης	
3. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ	15
1. Εισαγωγή στη Χρ. Γραμματεία	
2. Εκκλησιαστική Γραμματολογία	
3. Θεολογία των Πατέρων	
4. Ερμηνεία Πατέρων	
4. ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ	4
1. Εισαγωγή στη Θρησκειολογία	
2. Ιστορία και διδασκαλία των ξένων Θρησκειμάτων	
5. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	2
6. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	3

Β' Τομέας Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές σχέσεις

	Δ.Μ.
1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	13
1. Εκκλησιαστική Ιστορία απ' αρχής της Εκκλησίας μέχρι σήμερα (Δ.Μ.4).	
2. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και των άλλων Πρεσβυγενών Πατριαρχείων (Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων) (Δ.Μ.2).	
3. Εκκλησιαστική Ιστορία-Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδας και της Κύπρου (Δ.Μ.3).	
4. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών Εκκλησιών και των Ορθοδόξων Εκκλησιών Ρουμανίας, Αλβανίας και Γεωργίας (Δ.Μ.2).	
5. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Αντιχαλκηδονίων Εκκλησιών. (για το Παν. έτος 1992-93 διδάσκεται ως επιλεγόμενο) (Δ.Μ.2).	
6. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Ρωμαιοκαθολικισμού και του Προτεσταντισμού (για το Παν. έτος 1992-93 διδάσκεται ως επιλεγόμενο) (Δ.Μ.2).	
7. Ιστορία του Ελληνισμού (Δ.Μ.2).	
2. ΔΟΓΜΑ, ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	17
1. Δογματική και συμβολική (Δ.Μ.5).	
2. Ερμηνεία Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Δ.Μ.2).	
3. Διορθόδοξες σχέσεις - Ιστορία της Οικουμενικής κινήσεως (Δ.Μ.3).	
4. Ιστορία δογμάτων (Δ.Μ.4).	
5. Σύγχρονες χριστιανικές αρέσεις (Δ.Μ.2).	
6. Φιλοσοφία (Δ.Μ.1).	

Γ' Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

	Δ.Μ.
1. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ	8
1. Εισαγωγή στη Θεία λατρεία (Ω.Δ.4).	
2. Ιστορία της λατρείας (Ω.Δ.4).	
3. Βυζαντινός λειτουργικός τύπος (Ω.Δ.3).	
4. Πρακτική άσκηση στη Θεία Λατρεία και το κήρυγμα στον Πανεπιστημιακό Ναό και σε λατρευτικούς χώρους της Ελλάδος (Ναούς και Μονές) για την ενημέρωση πάνω στα προβλήματα της λειτουργικής ζωής και του κηρύγματος.	
2. ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ	3
1. Θέματα γενικά και ειδικά.	
2. Θέματα Εορτολογίου.	
3. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ	8
1. Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική (ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα), γλυπτική και μικροτεχνία παλαιοχριστιανικών χρόνων.	
2. Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική (ψηφιδωτά τοιχογραφίες, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα) γλυπτική και μικροτεχνία βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων.	
3. Πρακτική άσκηση με επίσκεψη ναών παλαιοχριστιανικών και βυζαντινών χρόνων.	
4. ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ	4
1. Ιστορία του κηρύγματος (Ω.Δ.2).	
2. Θεωρία του κηρύγματος (Ω.Δ.3).	
5. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	4
1. Στοιχεία ψαλτικής.	
2. Βυζαντινή και μεταβυζαντινή λειτουργική μουσική.	

6. ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ

2

1. Είδη της εκκλησιαστικής ποιήσεως.
2. Οι κυριώτεροι υμνογράφοι.

Δ' Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

Δ.Μ.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ	2
2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	2
3. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ	4
4. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ (Με επισκέψεις Ιδρυμάτων, ενοριών και Μητροπόλεων)	6
5. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	4
6. ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ	2
7. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	6
1. Πηγές του Κανονικού Δικαίου	
2. Κανονικό Δίκαιο	
8. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ	4
1. Γενική Παιδαγωγική	
2. Ειδική διδακτική του μαθήματος των θρησκευτικών	
9. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ	2

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. Χειμερινό εξάμηνο

1. Καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης
Ερμηνεία ύμνων.
2. Καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου
Παντελεήμων Ροδόπουλος
Ο καταστατικός χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος Ν.590/1977
εν συγκρίσει με τον καταστατικό χάρτη περί της διοικήσεως της
Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας (8-6-88), Α'.
3. Καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου
Παντελεήμων Ροδόπουλος
Ποιμαντική των προβληματικών κοινωνικών καταστάσεων Α'.
4. Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Ορθόδοξος μοναχισμός. Ιστορία - Θεολογία - Γραμματεία.
5. Καθηγητής Στέργιος Σάκκος
Το πάθος και η ανάστασι στο κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο.
6. Καθηγητής Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας
Θέματα Εκκλησιολογίας.
7. Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος
Το Άγιον Όρος στην Ιστορία, με υποχρεωτική άσκηση στο Άγιον
Όρος ή στα εξαρτήματα του στην Ελλάδα (για τη μία διδακτική
μονάδα).
8. Καθηγητής Χρίστος Κρκώνης
Η Εκκλησία αυθεντικός ερμηνευτής της εν Χριστώ θείας
αποκαλύψεως.
9. Καθηγητής Σωτήριος Βαρναλίδης
Σχέσεις των Εκκλησιών Ρώμης Κωνσταντινουπόλεως κατά τον
ΙΕ' - ΙΖ' αιώνα.

10. Αναπληρωτής καθηγητής Χρίστος Βάντσος
Ανάλυση πατερικών κειμένων παιδαγωγικού - ψυχολογικού περιεχομένου.
11. Αναπληρωτής καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης
Μακεδονία - Θράκη: Βίοι εθνικοί παράλληλοι.
12. Αναπληρωτής καθηγητής Σταύρος Καλαντζάκης
Στοιχεία εβραϊκής γλώσσας.
13. Αναπληρωτής καθηγητής Γεώργιος Θεοδωρούδης
Θεολογία και παιδεία κατά τους ΙΒ' και ΙΓ' αιώνας.
14. Αναπληρωτής καθηγητής (του Ιατρικού Τμήματος) Σταύρος Μπαλογιάννης
Η ψυχοπαθολογία της ανθρωπίνης επιθετικότητας.
15. Επίκουρος καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας
Μετέωρα : Ιστορικά στοιχεία, Ιερές Μονές, αρχιτεκτονική, μνημειακή ζωγραφική, Ιερά κειμήλια.
16. Επίκουρος καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης
Τα χριστιανικά μνημεία της Θεσσαλονίκης.
17. Επίκουρος καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης
Το Ισλάμ. Ιστορική εξέλιξη - σύγχρονα ρεύματα.
18. Λέκτωρ Πausανίας Κοντλεμάνης
Ο κανών της Κ. Διαθήκης - κείμενα.
19. Λέκτωρ Δέσπω Λιάλιου
Σύμβολα, Έκθεση διαλλαγών 433, Πηγές - αγιογραφική και αγιοπατερική θεμελίωση.

2. Θερινό εξάμηνο

- Θ01€ 1. Καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης
Ερμηνεία ευχών.
- Θ02€ 2. Καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος
Ο καταστατικός χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος Ν.590/1977 εν συγκρίσει με τον καταστατικό χάρτη περί της διοικήσεως της Ρωσικής Ορθόδοξου Εκκλησίας (8-6-88), Β'.
- Θ03€ 3. Καθηγητής Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος
Ποιμαντική των προβληματικών κοινωνικών καταστάσεων Β'.
- Θ04€ 4. Καθηγητής Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Η περί της ενώσεως των Εκκλησιών Ορθόδοξος Γραμματεία.
- Θ05€ 5. Καθηγητής Στέργιος Σάκκος
Το υπόμνημα του ιερού Χρυσοστόμου στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο.
- Θ06€ 6. Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος
Το Άγιον Όρος στο παρόν, με υποχρεωτική άσκηση στο Άγιον Όρος ή στα εξαρτήματά του στην Ελλάδα (για τη μία διδακτική μονάδα).
- Θ07€ 7. Καθηγητής Χρίστος Κρικώνης
Η Ορθόδοξος Εκκλησία πρωταγωνστής της Εθνεγερσίας του 1921.
Νεομάρτυρες - Εθνομάρτυρες κληρικοί.
- Θ08€ 8. Καθηγητής Γεώργιος Στογιόγλου
Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Ρωμαιοκαθολικισμού και του Προτεσταντισμού. Η Αγγλικανική Εκκλησία (με υποχρεωτική άσκηση στα κέντρα των ετεροδόξων εκκλησιών και ομολογιών για τη μία διδακτική μονάδα).
- Θ09€ 9. Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης
Παλαιογραφία και Επιγραφική.
10. Καθηγητής Σωτήριος Βαρναλίδης *Να των έχη ετω αὐ κεδ.υ*
Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Αντιχαλκηδονίων Εκκλησιών.
Δεν θα εἴσεται χικὴ δὴνη εἰ ἀδία.

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**

- Θ 10€ 11. Αναπληρωτής καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης
Παιδεία και Ελληνισμός στη Βασιλεύουσα: ή περίπτωση της
Ι. Θεολογικής Σχολής Χάλκης.
- Θ 11€ 12. Καθηγητής Βασίλειος Γιούλτσος (του Τμήματος Θεολογίας)
Γενική κοινωνιολογία.
- Θ 12€ 13. Αναπληρωτής καθηγητής Γεώργιος Θεοδωρούδης
Κοινή και μεσαιωνική Ελληνική γλώσσα.
- Θ 22€ 14. Αναπληρωτής καθηγητής (του Ιατρικού Τμήματος)
Σταύρος Μπαλογιάννης
Η ψυχοπαθολογία της ανθρωπίνης επιθετικότητας.
- Θ 13€ 15. Επίκουρος καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας
Άγιον όρος: ιστορικά στοιχεία, οργάνωση μοναχικού βίου, ιερές
μόνες, αρχιτεκτονική, μνημειακή ζωγραφική, ιερά κειμήλια.
- Θ 14€ 16. Επίκουρος καθηγητής Θεολόγος Αλιπράντης
Χρυσοκέντητα άμφια.
- Θ 15€ 17. Επίκουρος καθηγητής Ηλίας Νικολακάκης
Απόψεις εκκλησιαστικών συγγραφέων για τις θρησκείες του αρχαίου
κόσμου.
- Θ 16€ 18. Λέκτωρ Πausanias Κουτλεμάνης
Συνοπτική θεώρηση των τεσσάρων ευαγγελίων.
- Θ 17€ 19. Λέκτωρ Δέσπω Λιάλιου
Όροι Δ', Ε', ΣΤ', Ζ', Οικουμενικών Συνόδων. Πηγές - αγιογραφική
και αγιοπατερική θεμελίωση.
- Θ 18€ 20. Λέκτωρ Θεόδωρος Γιάγκου
Η αποδοχή των αιρετικών στις τάξεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας.
- Θ 19€ 21. Λέκτωρ Βασίλειος Καλιακμάνης (του Τμήματος Θεολογίας)
Το κατηχητικό έργο στην ενορία.
- Θ 20€ 22. Λατινικά.
Διδάσκεται από τον Νικόλαο Πεδιαδιτάκη, καθηγητή Μ.Ε, με
απόσπαση.

Ένας φοιτητής καθίσταται πτυχιούχος όταν συμπληρώσει 162 διδακτικές μονάδες, δηλαδή 132 από το πρόγραμμα των υποχρεωτικών μαθημάτων και 30 από το πρόγραμμα των επιλεγόμενων. Τα υποχρεωτικά μαθήματα έχουν αναλυθεί σε 8 εξάμηνα ενδεικτικά και ανάλογα με τις ουσιαστικές αλληλεξαρτήσεις και προτεραιότητες.

Κάθε εξάμηνο ο φοιτητής δικαιούται να παρακολουθεί μαθήματα για 20 Δ.Μ. (ή 19-21). Γι' αυτό επιλέγει τόσα επιλεγόμενα, όσα χρειάζεται για να συμπληρώσει τον αριθμό αυτό πέραν των υποχρεωτικών. Κάθε επιλεγόμενο μάθημα είναι για 2 Δ.Μ.

Σχηματικά σε κάθε εξάμηνο οι φοιτητές παίρνουν:

Εξάμηνο	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Ζ'	Η'
Υποχρεωτικά	19	16	15	16	17	19	15	15
Επιλεγόμενα		4	6	4	4	2	4	6
Σύνολο	19	20	21	20	21	21	19	21

Από τον πίνακα των επιλεγόμενων διδάσκονται όλα τα μαθήματα στη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, δηλαδή τα μισά στο χειμερινό εξάμηνο και τα υπόλοιπα στο θερινό. Εάν η διδασκαλία κάποιου επιλεγόμενου δεν είναι δυνατή σε ένα ακαδημαϊκό έτος για ειδικούς λόγους, αποφασίζει ο τομέας και ανακοινώνεται εγκαίρως.

Πέραν της υποχρέωσης των φοιτητών να συγκεντρώσουν 162 δ.μ. για να καταστούν πτυχιούχοι έχουν και τις εξής υποχρεώσεις:

α) Να παρακολουθήσουν επιτυχώς για 4 εξάμηνα επί 3 ώρες μια ξένη γλώσσα, που δηλώνουν στη Γραμματεία την ημέρα της πρώτης εγγραφής των.

β) Να λαμβάνουν μέρος κάθε εβδομάδα στον εκκλησιασμό του Τμήμα-

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Καθηγητής: Βασίλειος Φανουργάκης

101x Η σημασία και ο σκοπός του μαθήματος. Η έννοια του όρου Θεολογία και η ανάπτυξη της Χριστιανικής Θεολογίας. Η Θεολογία ως επιστήμη και η θέση της μεταξύ των άλλων επιστημών. Εκκλησία και Θεολογία. Η θεολογική παιδεία, ιδιαίτερα στον ορθόδοξο χώρο. Η δομή της θεολογικής επιστήμης.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ Ω.Δ.3, Δ.Μ.3

Αν. Καθηγητής: Σταύρος Καλαντζάκης

102x Εισαγωγικά θέματα της Παλαιάς Διαθήκης, που αφορούν γενικά στην ιστορία του κανόνος και την παράδοση του κειμένου, και ειδικά στις συνθήκες συγγραφής, το περιεχόμενο, τις βασικές ιδέες κ.ά. των επί μέρους βιβλίων της.

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ Ω.Δ.3, Δ.Μ.3

Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος

103x Η ιστορία και η ερμηνεία της Κ. Διαθήκης.

Λέκτωρ: Παισαυσίας Κουτλεμάνης

Ο κανών της Καινής Διαθήκης, το κείμενο της Καινής Διαθήκης, η κριτική του κειμένου της Καινής Διαθήκης.

4. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Καθηγητής: Γεώργιος Στογιόγλου

104x Εκκλησιαστική Ιστορία απ' αρχής της Εκκλησίας μέχρι σήμερα. Αξιολογούνται και παρουσιάζονται τα πιο σημαντικά γεγονότα του ιστορικού παρελθόντος, που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και συνδέονται με τη φύση και την αποστολή της στον κόσμο, με κριτήριο την αποστολική και Εκκλησιαστική παράδοση.

5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Πατρολογία 1)

105x Αν. Καθηγητής: Γεώργιος Θεοδωρούδης Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Παρουσιάζονται η έννοια των όρων Πατήρ και Πατρολογία, το πολιτιστικό περιβάλλον εντός του οποίου αναπτύχθηκε η Χριστιανική Γραμματεία, τα είδη της γραμματείας αυτής, οι περίοδοι αναπτύξεώς της και τα σχετικά με τη χειρόγραφη παράδοση των έργων των Πατέρων.

6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 1,4 (Εισαγωγή στη Θεία Λατρεία) Ω.Δ.4, Δ.Μ.3

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

106x Γενικά εισαγωγικά, θέματα στη θεία λατρεία. Εισαγωγή στην εβδομαδιαία άσκηση στη λατρεία και το κήρυγμα. Ναός, σκεύη, άμφια, λειτουργικά βιβλία. Λειτουργική ορολογία. Ακολουθίες του νυχθημέρου.

Επιστ. Συνεργάτης: Παναγιώτης Σκαλτσής,

Διεξαγωγή της πρακτικής ασκήσεως της λειτουργικής.

7. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Επόπτης του μαθήματος εκ μέρους του τομέως:

Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης

Διδάσκων: Νικόλαος Πεδιαδίτακης, φιλόλογος, καθηγητής Μ.Ε.

(με απόσπαση)

107x Διδάσκονται κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων με σκοπό την προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού πνεύματος και την εξοικείωση στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

8. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Αναπλ. Καθ. (του Ιατρικού Τμήματος): Σταύρος Μπαλογιάννης

108x Ιστορική εξέλιξη της ψυχολογίας. Οι κλάδοι της ψυχολογίας. Σύγχρονες σχολές της ψυχολογίας. Οι βασικές ψυχολογικές ανάγκες του ανθρώπου. Οι ανώτερες ψυχικές λειτουργίες του ανθρώπου. Η δομή της προσωπικότητας του ανθρώπου και οι παράγοντες που επιδρούν πάνω σ' αυτή.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΦΗΤΙΚΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

201x
Αν. Καθηγητής: Σταύρος Καλαντζάκης

Εισαγωγικά προβλήματα-Ερμηνεία και Θεολογία των μικρών προφητών Ιωνά, Σοφονία και Αγγαίου.

2. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ω.Δ.3, Δ.Μ.3

202x
Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος

Ερμηνεία Ευαγγελικών περικοπών που αναγιγνώσκονται τις Κυριακές.

3. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος Ω.Δ.1, Δ.Μ.1

203x
Εκκλησιαστική Ιστορία. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.

2. Καθηγητής: Γεώργιος Στογιόγλου Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

204x
Εκκλησιαστική Ιστορία απ' αρχής της Εκκλησίας μέχρι σήμερα. Αξιολογούνται και παρουσιάζονται τα πιο σημαντικά γεγονότα του ιστορικού παρελθόντος, που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και συνδέονται με τη φύση και την αποστολή της στον κόσμο με κριτήριο την αποστολική παράδοση.

4. ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ 1 (Εισαγωγή στη θρησκευολογία)

Επίκ. Καθηγητής: Ηλίας Νικολακάκης Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

205x
Εισαγωγικά στην έννοια της Θρησκείας. Εμφάνιση της θρησκείας και καθορισμός του περιεχομένου της. Συγκριτική θρησκευολογία. Υποχρεωτική άσκηση με επίσκεψη σε χώρους λατρείας ξένων θρησκειών για τη μια διδακτική μονάδα.

5. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ω.Δ.1, Δ.Μ.1

Επόπτης του μαθήματος εκ μέρους του τομέως:

Καθηγητής Βασίλειος Φανουργάκης

206x
Διδάσκων: Νικόλαος Πεδιαδίτης, φιλόλογος, καθηγητής Μ.Ε.

(με απόσπαση)

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων με σκοπό την προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού πνεύματος και την εξοικείωση στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

6. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ω.Δ.1, Δ.Μ.1

Λέκτωρ: Δέσπω Λιάλιου

207x
Σύντομη εξέταση των κυριότερων φιλοσοφικών ρευμάτων της κλασικής και ύστερης ελληνικής αρχαιότητας, με σκοπό την ανάδειξη εκείνων των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν από τους Πατέρες της Εκκλησίας στο διάλογό των τόσο με τους Έλληνες όσο με τους αρετικούς. Σύντομες αναφορές στη φιλοσοφική παράδοση της μεσαιωνικής Δύσης.

7. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Καθηγητής: Χρίστος Κρικώνης Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

208x
Διδάσκεται ο τρόπος και η μέθοδος της επιστημονικής έρευνας με έμφαση στις οδηγίες για τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας.

8. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

209x
Η διδασκαλία του μαθήματος θα γίνει με ευθύνη του τομέα

9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων θερινού εξαμήνου για 4 Δ.Μ.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

1. Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος

301X Εκκλησιαστική Ιστορία. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.

2. Καθηγητής: Σωτήριος Βαρναλίδης

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

302X Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των άλλων πρεσβυγενών πατριαρχείων.

2. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Πατρολογία 2)

Καθηγητής: Χρίστος Κρικώνης

Ω.Δ.1, Δ.Μ.1

303X Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων που έδρασαν κατά την πρώτη περίοδο της ζωής της Εκκλησίας (Β' και Γ' αιώνας) και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

3. ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ 2 (Ιστορία και διδασκαλία ξένων θρησκειών)

Επίκ. Καθηγητής: Ηλίας Νικολακάκης

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

304X Ιστορία και διδασκαλία του Βεδισμού, Ινδουισμού και Βουδισμού. Αρχαίες Ελληνικές θρησκείες και υποχρεωτική άσκηση με επίσκεψη σε χώρους λατρείας και άλλα μνημεία αυτών, για τη μία διδακτική μονάδα.

4. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ

ΤΕΧΝΗ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Επίκ. Καθηγητής: Θεολόγος Αλιπράντης

1. Εισαγωγή στη χριστιανική αρχαιολογία και τέχνη.

305X Κατακόμβες. Παλαιοχριστιανική αρχιτεκτονική (περίκεντροι ναοί, τρουλλαίοι ναοί κλπ). Η ζωγραφική των μνημείων της Δύσεως. Φορητές Εικόνες.

Ε.Μ.Υ.: Δημήτριος Κατσίκας

Πρακτική άσκηση με επίσκεψη μνημείων και έργων Τέχνης.

5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Καθηγητής (του τμ. Θεολογίας): Βασίλειος Γιούλτσης

306X Εισαγωγή στην έννοια της Επιστήμης. Ανάλυση των βασικών λειτουργιών της κοινωνικής ζωής. Τυπολογική παρουσίαση των τάσεων που οδήγησαν αρχικά στην προβληματική και προοδευτικά στη γένεση της Επιστήμης. Ερμηνεία της κοινωνικής συμπεριφοράς και δράσεως. Προσέγγιση και ανάλυση των προϋποθέσεων - πηγών της Κοινωνιολογίας. Προϊστορία, ιστορία και κλασικοί του Κοινωνιολογικού χώρου, εξειδικευμένες προοπτικές. Διαρέσεις της βασικής επιστήμης. Λειτουργία της ολικής κοινωνίας. Προέλευση, μορφοποιητικές διαδικασίες, εξέλιξη, συλλειτουργία των κοινωνικών θεσμών. Σύγχρονοι κλάδοι και περιεχόμενο. Μέθοδοι και αρχές της κοινωνιολογικής έρευνας.

6. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2

Αναπλ. Καθηγητής: Χρίστος Βάντσος

307X Εισαγωγικά. Η σπουδαιότητα του διαλόγου στην ψυχολογία και στο ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας. Ανθρωπογνωσία από θεολογική και ψυχολογική άποψη και ο διάλογος. Χριστοκεντρικός χαρακτήρας του ποιμαντικού διαλόγου. Η τέχνη του ποιμαντικού διαλόγου.

7. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ 2

(Βυζαντινή και μεταβυζαντινή λειτουργική μουσική)

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

308X Η διδασκαλία του μαθήματος θα γίνει με ευθύνη του τομέα.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 3

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. **ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ
ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ** Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Αναπλ. Καθηγητής: Σταύρος Καλαντζάκης
Ερμηνεία Ψαλμών-Εισαγωγικά προβλήματα-ερμηνεία και θεολογία του Εξαψάλμου και του Προοιμιακού.
2. **ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ**
Λέκτωρ: Πausανίας Κουτλεμάνης Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Ερμηνεία Αποστολικών Περικοπών που αναγιγνώσκονται τις Κυριακές.
3. **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ** Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Αθανάσιος Αγγελόπουλος
Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών Εκκλησιών και των Ορθόδοξων Εκκλησιών Ρουμανίας, Αλβανίας, Γεωργίας.
4. **ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ** (Πατρολογία 3) Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Αναλύεται η σπουδαιότητα των Πατέρων για τη ζωή της Εκκλησίας σ' όλες τις εποχές και παρουσιάζονται η μέθοδος και τα κριτήρια της πατερικής θεολογίας.
5. **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ** (Πατρολογία 2) Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Χρίστος Κρικώνης
Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων που έδρασαν κατά τις αρχές του Δ' αιώνα μέχρι την Ε' Οικουμενική Σύνοδο και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

6. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Επίκ. Καθηγητής: Ευθύμιος Τσιγαρίδας

Παλαιοχριστιανική αρχιτεκτονική (ο τύπος και τα μέρη της Βασιλικής). Η ζωγραφική των μνημείων της Ανατολής. Εικονογραφημένα χειρόγραφα.

Ε.Μ.Υ.: Δημήτριος Κατσίκας

Πρακτική άσκηση με επίσκεψη μνημείων και έργων Τέχνης

7. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Αναπλ. Καθηγητής: Χρίστος Βάντσος

Η μέριμνα της Εκκλησίας για τις διάφορες ηλικίες. Βοήθεια και συμπαράσταση της Εκκλησίας στα προβλήματα κάθε ηλικίας. Θέματα γάμου και οικογένειας.

8. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Αναπλ. Καθηγητής: Αθανάσιος Καραθανάσης

Η τρίσημη ενότητα του Ελληνισμού. Αρχαιότητα-Βυζάντιο-Νέος Ελληνισμός. Αναζήτηση των στοιχείων της διαχρονικής ενότητας των τριών αυτών περιόδων. Η συμβολή των εθνικών μας ιστοριογράφων στον εντοπισμό των στοιχείων της Ορθοδοξίας, των θεσμών και των εθνικών παραδόσεων που συνιστούν αυτήν την ενότητα.

9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του θερινού εξαμήνου για 4 Δ.Μ.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. **ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ** Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Στέργιος Σάκκος
Ερμηνεία και Θεολογία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου.
2. **ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ** (Πατρολογία 3) Ω.Δ.1, Δ.Μ.1
Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Παρουσιάζεται η θεολογία των Πατέρων της περιόδου των αιώνων 5ου - 8ου, με έμφαση στα Χριστολογικά θέματα, στην ανάπτυξη του μοναχισμού και στην περί ιερών εικόνων διδασκαλία.
3. **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ** (Πατρολογία 2) Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Βασίλειος Φανουργάκης
Ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία και η εν γένει δραστηριότητα των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων από την Ε' Οικουμενική Σύνοδο μέχρι το σχίσμα. Φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα της χριστιανικής γραμματείας της περιόδου αυτής. Χρήση των πηγών.
4. **ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ** Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Επικ. καθηγητής: Ευθύμιος Τσιγαρίδας
Η τέχνη κατά την περίοδο των Μακεδόνων και Κομνηνών.
Ε.Μ.Υ. Δημήτριος Κατσίκας
Πρακτική άσκηση με επίσκεψη μνημείων και έργων Τέχνης.
5. **ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΟΓΜΑΤΩΝ** Ω.Δ.4, Δ.Μ.4
Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος
Μεθοδική έρευνα της ιστορικής αναπτύξεως και εξελίξεως των δογμάτων με βάση τους όρους και τις αποφάσεις των εκκλησιαστικών συνόδων και άλλων γραπτών μνημείων και ιδιαίτερα των συγγραμμάτων των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων.

6. **ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ 1** (Ιστορία του κηρύγματος) Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης
Εισαγωγή στην Ομιλητική. Ιστορία του Χριστιανικού κηρύγματος. Το κήρυγμα και ο διάκονός του. Θέματα και πηγές του κηρύγματος. Ερμηνεία Πατερικών ομιλητικών κειμένων.
Ε.Μ.Υ.: Τρύφων Τσομπάνης
Άσκηση στην Ομιλητική
7. **ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ** Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης
Ψαλμοί και ωδές, Αντίφωνα, Καθίσματα, Προκείμενα, Αλληλουάρια, Πολυέλαιοι, Κοινωνικά, Αναβαθμοί, Εκλογές. Προέλευση και εξέλιξη του αρχαϊκού υμνολογίου. Το τροπάριο και τα είδη του. Κοντάκιο, κανών. Οι κυριώτεροι υμνογράφοι και το έργο τους.
Επιστ. Συνεργάτης: Αρχιμ. Νικόδημος Σκρέτας-Πλεξίδας
Άσκηση στην ανάγνωση των λειτουργικών ύμνων.
8. **ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ** Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος
Εκθεση περί των συγχρόνων αιρέσεων που δρουν στην Ελλάδα. Διδασκαλία αυτών και αναίρεση αυτής. Επιτόπιες επισκέψεις στους «ευκτήριους» οίκους αυτών.
9. **ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2**
Από τον πίνακα των επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 4 Δ.Μ.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. **ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ** (Πατρολογία 3) Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Από τον 9ο αιώνα η Εκκλησία εισέρχεται σε μία περίοδο με τις διασπαστικές τάσεις των Δυτικών, την ιεραποστολική εξόρμηση προς τους Σλάβους, την άνθηση του μοναχισμού μαζί με το θρίαμβο της Ορθοδοξίας επί των εικονομάχων, το σχίσμα του 11ου αιώνας και τις συνακόλουθες ενωτικές απόπειρες, τον Ησυχασμό του 14ου αιώνας και τέλος με την Τουρκοκρατία και τη νέα κατάσταση ζωής και δράσης. Όλα αυτά παρουσιάζονται στις κύριες γραμμές και με τους μεγάλους εκπροσώπους της πατερικής θεολογίας.
2. **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ** (Πατρολογία 2) Ω.Δ.1, Δ.Μ.1
Καθηγητής: Βασίλειος Φανουργάκης
Ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία και η εν γένει δραστηριότητα των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων από το σχίσμα μέχρι σήμερα. Φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα της χριστιανικής γραμματείας της περιόδου αυτής.
3. **ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ** Ω.Δ.2, Δ.Μ.2
Επικ.Καθηγητής: Θεολόγος Αλιπράντης
Παλαιολόγιοι Τέχνη. Μεταβυζαντινή Τέχνη
Ε.Μ.Υ.: Δημήτριος Κατσίκας
Πρακτική άσκηση με επίσκεψη μνημείων και έργων τέχνης
4. **ΔΙΟΡΘΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ** Ω.Δ.3, Δ.Μ.3
Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος
Ίδρυση και έκθεση της πορείας του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών και παρακολούθηση των διμερών διαλόγων. Ιστορική ανάπτυξη των διορθοδόξων σχέσεων στον αιώνα μας και έξαρση του

σκοπού αυτών. "Ανακαίνιση" της Ορθοδοξίας και προώθηση του διαλόγου.

5. **ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ** Ω.Δ.3, Δ.Μ.3
Καθηγητής: Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας
Συστηματική έκθεση των κυριωτέρων δογμάτων της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Πηγές του δόγματος. Δογματικά και συμβολικά βιβλία. Τριαδολογία.
6. **ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ**
Λέκτωρ: Δέσπω Λιάλιου Ω.Δ.1, Δ.Μ.1
Συστηματική ερμηνεία των Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας των τριών πρώτων Οικ. Συνόδων, ήτοι Ερμηνεία των Συμβόλων, της Εκθέσεως των Διαλλαγών του 433 και των κανόνων δογματικού ενδιαφέροντος των τριών πρώτων Οικ. Συνόδων.
7. **ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ 2** (Θεωρία του κηρύγματος) Ω.Δ.3, Δ.Μ.2
Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης
Είδη του κηρύγματος. Μορφή του κηρύγματος. Συγγραφή και εκφώνηση του κηρύγματος.
Ασκήσεις στην Ομιλητική
Ε.Μ.Υ.: Τρύφων Τσομπάνης
Πρακτική άσκηση στην Ομιλητική
8. **ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ** Ω.Δ.3, Δ.Μ.3
Καθηγητής: Αντώνιος Παπαδόπουλος
Μελέτη του βίου των αγίων και των συναφών προβλημάτων. Εξέταση των φιλολογικών και λειτουργικών πηγών. Θεολογική κατοχύρωση της τιμής των αγίων και οι εορτές αυτών. Σύνδεση της Αγιολογίας με το Εορτολόγιο της Ορθόδοξου Εκκλησίας, στο οποίο εκτίθενται οι δεσποτικές, θεομητορικές και εορτές των αγίων.

9. **ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ**

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Αναπλ. Καθηγητής: Χρίστος Βάντσος

Έννοια και σκοπός της ιεραποστολής, ιστορία και αναγκαιότητα αυτών. Ο ιεραπόστολος, πρότυπα και προσόντα αυτού. Το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας, συμβολή λαϊκών και μοναχών σ' αυτό. Λατρεία και ιεραποστολή. Το Ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας στην Αφρική, την Αλάσκα, την Ιαπωνία, την Κίνα, την Κορέα.

10. **ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 1**

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του θερινού εξαμήνου για 2 Δ.Μ.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. **ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΩΝ** (πατρολογία 4)

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Καθηγητής: Χρίστος Κρικώνης

Ερμηνεία, σχολιασμός και θεολογική ανάλυση εκλεκτών κειμένων των Πατέρων της Εκκλησίας. Γλωσσική και φιλολογική ανάλυση πατερικών κειμένων.

2. **ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ**

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της χριστιανικής Ηθικής σε σχέση με τη Φιλοσοφική Ηθική και της Ορθόδοξης Ηθικής σε σχέση με την Ηθική των ετεροδόξων. Θεμελιώνονται θεολογικά το Ορθόδοξο ήθος στην Τριαδολογία, τη Χριστολογία και την ενέργεια της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος μέσα στην Εκκλησία και τη λατρευτική ζωή.

3. **ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 2, 4** (Ιστορία της Θείας Λατρείας)

Ω.Δ.4, Δ.Μ.3

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

Εισαγωγή στη Λειτουργική. Πηγές της Λειτουργικής. Ιστορική εξέλιξη της Θ. Λατρείας. Λειτουργικοί τύποι της Ανατολής και της Δύσεως. Επιστ. Συνεργάτης: Παναγιώτης Σκαλτσής
Διεξαγωγή Πρακτικής ασκήσεως Λειτουργικής

4. **ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ** (κανονικό Δίκαιο 2)

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου

Παντελεήμων Ροδόπουλος

Εισαγωγικά στην επιστήμη του Κανονικού Δικαίου. Εφαρμογές των πηγών του κανονικού Δικαίου.

5. ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (κανονικό Δίκαιο 1)

Ω.Δ.1, Δ.Μ.1.

Οι πηγές του κανονικού Δικαίου και η εφαρμογή τους.

6. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ

Ω.Δ.3, Δ.Μ.3

Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου
Παντελεήμων Ροδόπουλος

Εισαγωγικά στην επιστήμη της Ποιμαντικής. Γενική Ποιμαντική, δηλ. η Θεολογία της Ποιμαντικής. Τα σύγχρονα γενικά πλαίσια και οι μέθοδοι του ποιμαντικού έργου. Τα της προσωπικότητας του ποιμένου και περί του ποιμνίου. Ειδική Ποιμαντική, δηλ. το αγιαστικό, το διδακτικό και το διοικητικό έργο του Ποιμένου.

7. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ 1 (Γενική Παιδαγωγική)

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Αναπλ. Καθηγητής: Χρίστος Βάντσος

Ιστορία της παιδαγωγικής. Σχέση της παιδαγωγικής προς άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες και τη Θεολογία. Έννοια της αγωγής, μόρφωση και μορφωτικά αγαθά. Περιβάλλον και αγωγή. Μάθηση, διδασκαλία. Ψυχολογία του εφήβου και γνωρίσματα της εφηβείας. Επαγγελματική εκπαίδευση.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 4 Δ.Μ.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Καθηγητής: Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας
Χριστολογία-Ανθρωπολογία-Εσχατολογία

2. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Λέκτωρ: Δέσπω Λιάλιου

Ω.Δ.1, Δ.Μ.1

Συστηματική ερμηνεία των Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας των Δ',Ε,ΣΤ',Ζ' Οικ. Συνόδων, ήτοι Ερμηνεία των Όρων και των κανόνων δογματικού ενδιαφέροντος, των αντιστοίχων Οικ. Συνόδων

3. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Καθηγητής: Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Με βάση τη διδασκαλία των πατέρων της Εκκλησίας και στο πλαίσιο του σωτηριώδους σχεδίου της Θείας Οικονομίας αντιμετωπίζονται συγκεκριμένα ηθικά προβλήματα.

4. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

Ω.Δ.3, Δ.Μ.2

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

Εισαγωγή στο Βυζαντινό Λειτουργικό τύπο. Η Θεία Λειτουργία. Βαπτισμα, χειροτονίες, μετάνοια, ευχέλαιο, γάμος, αγιασμοί, εγκαινία ναού, νεκρώσιμες ακολουθίες.

Επιστ. Συνεργάτης: Νικοδ. Σκρέττας

Διεξαγωγή Πρακτικής ασκήσεως Λειτουργικής.

5. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (κανονικό Δίκαιο 2)

Ω.Δ.3, Δ.Μ.3

Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου
Παντελεήμων Ροδόπουλος

Το πολίτευμα της Εκκλησίας. Η εξουσία, η διοίκηση στην Εκκλησία, ο βίος αυτής. Οι θεσμοί διοικήσεως του οικουμενικού Πατριαρχείου και η καταστατική νομοθεσία της Εκκλησίας στην Ελληνική επικράτεια.

6. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ

Ω.Δ.3, Δ.Μ.3

Καθηγητής: Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου

Παντελεήμων Ροδόπουλος

Εφαρμογή της Ποιμαντικής (Ασκήσεις)

Επιστ. Συνεργάτης: Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας

Ασκήσεις Ποιμαντικής με επισκέψεις σε φιλανθρωπικά ιδρύματα.

7. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ 2 (Ειδική διδακτική του μαθήματος των θρησκευτικών)

Ω.Δ.2, Δ.Μ.2

Επίκουρος καθηγητής (του τμήματος Θεολογίας)

Χρίστος Βασιλόπουλος

Θρησκευτική αγωγή. Διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών στη Μέση εκπαίδευση και σκοπός αυτής. Ο Θεολόγος. Περιεχόμενο του μαθήματος. Μέθοδος διδασκαλίας.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 3

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του θερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 4

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Καθηγητής: Ιωάννης Φουντούλης

Επιστ. Συνεργάτες: Αρχιμανδρίτης Νικόδημος

Σκρέττας-Πλεξίδης,

Παναγιώτης Σκαλτσής

Ε.Μ.Υ: Τρύφων Τσομπάνης

Α' Τέλεση λειτουργιών: Χρυσοστόμου και Βασιλείου (μ' όλες τις παραλλαγές τους), Αποστολικών Διαταγών, Ιακώβου, Μάρκου, Γρηγορίου, Βυζαντινής και Ιεροσολυμητικής προηγιασμένης, Ρωμαϊκής, Αρμενικής.

Τέλεση Ακολουθιών: Εσπερινού, Όρθρου, Αγρυπνίας, Μεγάλου και Μικρού Αποδείπνου, Ωρών, Παννυχίδος, Τριθέκτης, Αγιασμού, Ευχελαίου, Ακαθίστου, Μ. Κανόνος.

Β' Κήρυγμα από τους φοιτητές του τελευταίου έτους σπουδών, όλων των ομιλητικών ειδών (κατωτέρα ομιλία, ανωτέρα ομιλία, λόγος) και από όλα τα θέματα (ευαγγελίων, αποστόλων, Παλαιάς Διαθήκης, Θ. Λατρείας κ.τ.λ.)

Γ' Στα πλαίσια των ασκήσεων Λειτουργικής και Ομιλητικής, πραγματοποιούνται και υποχρεωτικές εκπαιδευτικές-ασκήσεις σε Μητροπόλεις και Ενορίες της Ελλάδος, για τη μελέτη της λειτουργικής τους ζωής.

Οι ακολουθίες γίνονται κάθε Πέμπτη 8-10π.μ. και συμμετέχουν όλα τα μέλη του διδακτικού προσωπικού και όλοι οι φοιτητές του Τμήματος.

**ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ**

Ελεύθερα μαθήματα σχεδίου
Βυζαντινής ζωγραφικής και μωσαϊκών

Διοργάνωση

Από τον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

Διδάσκουν

Οι Ε.Μ.Υ του Τομέα και ζωγράφοι
Δημήτριος Κατσίκας
Τρύφων Τσομπάνης

Τα μαθήματα μπορούν να παρακολουθήσουν
οι φοιτητές του Τμήματος Ποιμαντικής.
Είναι ελεύθερα και εκτός προγράμματος.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Οι μεταπτυχιακές σπουδές στη Θεολογική Σχολή θεσπίστηκαν από το 1963 με την υπουργική απόφαση 118737/63. Είναι διάρκειας δύο ετών και διεξάγονται στους τέσσερες κλάδους σπουδών ανάλογα με την ειδίκευση που επιδιώκει κάθε σπουδαστής, δηλαδή 1) της Ερμηνευτικής Θεολογίας, 2) της Ιστορικής Θεολογίας, 3) της Συστηματικής Θεολογίας, 4) της Πρακτικής Θεολογίας.

Το Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών λειτουργεί στη Θεολογική Σχολή ως διατμηματική μονάδα και διοικείται από την Κοσμητεία. Το εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο επιτελείται από τα μέλη ΔΕΠ και των δύο Τμημάτων.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ποιμαντικής συμμετέχουν στο πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τα παρακάτω μαθήματα:

1. Αγγελόπουλος Αθανάσιος	Η συμβολή της Εκκλησίας στους αγώνες του έθνους από το 1453 μέχρι σήμερα.
2. Αλιπράντης Θεολόγος	Μεταβυζαντινοί ζωγράφοι
3. Βάντσος Χρίστος	Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης μέσα αγωγής. Συμβολή στην Ποιμαντική Ψυχολογία.
4. Βαρναλίδης Σωτήριος	Προβλήματα στις σχέσεις των Εκκλησιών Ρώμης και Κωνσταντινουπόλεως από τα μέσα του ΙΕ' αι. μέχρι τέλους του ΙΘ' αι.
5. Πρωτοπρεσβύτερος Ζήσης Θεόδωρος	Πατερική Εσχατολογία
6. Θεοδωρούδης Γεώργιος	Θεολογία και Παιδεία κατά το ΙΒ' και ΙΓ' αιώνα.
7. Καλαντζάκης Σταύρος	Η έννοια της σοφίας στη Σοφολογική Γραμματεία της Παλαιάς Διαθήκης.
8. Καραθανάσης Αθανάσιος	Περι την νεωτέραν ιστορία της Θράκης - Θέματα εκκλησιαστικής ιστορίας και φιλολογίας, 16ος - 19ος αι.

9. Κουτλεμάνης Πausανίας Η ερμηνεία του κατά Ιωάννην ευαγγελίου κατά τον Κύριλλο Αλεξανδρείας.
10. Κρικώνης Χρήστος Η ειρήνη και η ενότης της Εκκλησίας κατά τους μεγάλους Πατέρες.
11. Λιάλιου Δέσπω Ανάλυση κειμένων του αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας εν σχέσει προς τις Γ' και Δ' Οικουμενικές Συνόδους.
12. Νικολακάκης Ηλίας Αντιμέτωπιση της αρχαίας ελληνικής θρησκείας από τη χριστιανική διανόηση.
13. Παπαδόπουλος Αντώνιος Θέματα Ιστορίας δογμάτων από την Ζ' Οικουμενική Σύνοδο έως τον ΙΔ' αιώνα.
14. Μητροπολίτης Ροδόπουλος Παντελεήμων Ο καταστατικός χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος Ν. 590/1977 εν συγκρίσει με τον καταστατικό χάρτη περί της διοικήσεως της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας (8-6-88)
15. Σάκκος Στέργιος Η ερμηνεία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου κατά τον ιερό Χρυσόστομο
16. Τσιγαρίδας Ευθύμιος Εικονογραφικοί κύκλοι αγίων.
17. Φανουργάκης Βασίλειος Παλαιογραφία με ανάγνωση χειρογράφων.
18. Φουντούλης Ιωάννης Θέματα ευχολογίου.

Με τη λήξη των μεταπτυχιακών σπουδών, και ύστερα από υποβολή ειδικής επιστημονικής εργασίας, απονέμεται στους αποφοίτους το δίπλωμα ειδικεύσεως, που αποτελεί τον επίσημο τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Από το ακαδημαϊκό έτος 1986-87 οι βιβλιοθήκες των σπουδαστηρίων της Θεολογικής Σχολής, που ήσαν κατεσπαρμένες σ' όλο το κτίριό της, ενοποιήθηκαν σε μία ενιαία βιβλιοθήκη που λειτουργεί στο ισόγειο και τα υπόγεια της Σχολής. Για την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των άλλων αναγνωστών λειτουργεί σ' αυτήν αναγνωστήριο όλες τις εργάσιμες ώρες.

Η διοίκηση της ενιαίας πλέον βιβλιοθήκης ασκείται από την Κοσμητεία με προσωρινή διοικούσα επιτροπή στην οποία συμμετέχουν:

Ο Κοσμήτωρ Αντώνιος Παπαδόπουλος, καθηγητής, πρόεδρος,
Ο αναπλ. Καθηγητής του Τμ. Πομπαντικής Γεώργιος Θεοδώρου-δης, μέλος

Ο επίκ. Καθηγητής του Τμ. Θεολογίας Μιλτιάδης Κωνσταντίνου, μέλος

Η υπεύθυνη της βιβλιοθήκης, Β. Μαϊκαντή - Παλλίδου
Ένας εκπρόσωπος των φοιτητών.

Προσωπικό της βιβλιοθήκης

1. Υπεύθυνη	Β. Μαϊκαντή - Παλλίδου
2. Ε.Δ.Τ.Π.	Κατερίνα Μπρανιώτου
3. Οι επί συμβάσει υπάλληλοι	Τσιτσιλιάνος Γεώργιος Κυριατζή Αντωνία Αρβανίτης Χρίστος

Τηλ. Βιβλιοθήκης: 99-1643

Εκτός της Βιβλιοθήκης λειτουργεί ανεξάρτητα απ' αυτήν και το εργαστήριο Χριστιανικής Παιδαγωγικής.

Οι φοιτητές μπορούν να εργασθούν και στη Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, όπου λειτουργεί αναγνωστήριο, τμήμα δανεισμού, και υπάρχει δυνατότητα χρησιμοποίησεως του γενικού καταλόγου όλων των βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Άρθρο 1

Διοίκηση της Βιβλιοθήκης

α) Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί με την εποπτεία πενταμελούς επιτροπής που συγκροτείται από τον Κοσμήτορα, ένα μέλος του ΔΕΠ από κάθε Τμήμα, τον Διευθυντή της Βιβλιοθήκης και ένα φοιτητή.

β) Ο Διευθυντής προΐσταται του προσωπικού, που εργάζεται στη Βιβλιοθήκη, και κατευθύνει αυτό για την υλοποίηση των αποφάσεων της επιτροπής.

Άρθρο 2

Λειτουργία Αναγνωστήριου και Βιβλιοστασίου

α) Το αναγνωστήριο λειτουργεί όλες τις εργάσιμες ημέρες, πρωί και απόγευμα, για όλο το διδακτικό προσωπικό και τους φοιτητές της Σχολής.

β) Η είσοδος του αναγνωστήριου και του βιβλιοστασίου ελέγχεται για όλους τους εξερχομένους, χωρίς εξαίρεση.

γ) Μέσα στο αναγνωστήριο δεν επιτρέπονται οι θόρυβοι και το κάπνισμα.

Άρθρο 3

α) Όλοι έχουν το δικαίωμα να εισέρχονται στους χώρους του βιβλιοστασίου και να παραμένουν σ' αυτούς τις εργάσιμες ώρες.

β) Όσοι εισέρχονται στους χώρους αυτούς υποχρεούνται να μη δημιουργούν προβλήματα στη λειτουργία τους.

Άρθρο 4

Δανεισμός βιβλίων

α) Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 τα βιβλία δανείζονται μέχρι 2 εβδομάδες. Με τη λήξη της προθεσμίας αυτής κάθε δανεισμένο βιβλίο επιστρέφεται υποχρεωτικώς.

β) Για το δανεισμό αυτό συντάσσεται κανονικό δελτίο δανεισμού εις διπλούν.

γ) Κάθε δύο εβδομάδες ο βιβλιοθηκάριος υποβάλλει στην επιτροπή διοίκησης της βιβλιοθήκης κατάσταση των καθυστερούντων την επιστροφή των βιβλίων.

δ) Ο δανεισμός μπορεί να παρατείνεται για άλλες δύο εβδομάδες με τις προϋποθέσεις:

1. Ότι δεν έχει ζητηθεί εν τω μεταξύ από άλλον και

2. Ότι με τη λήξη της προθεσμίας το ίδιο το βιβλίο προσκομίζεται στο βιβλιοθηκάριο.

Προφορική ανανέωση του δανεισμού δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση. Παράταση της προθεσμίας δανεισμού σημειώνεται πάνω στο ίδιο δελτίο.

Άρθρο 5

α) Δεν δανείζονται:

1. Όλα τα βιβλία που βρίσκονται στο χώρο του αναγνωστήριου.

2. Τόμοι σειρών, εγκυκλοπαιδειών, λεξικών και περιοδικών που βρίσκονται στο βιβλιοστάσιο.

3. Βιβλία που έχουν εκδοθεί προ του 1900.

4. Τα πολύ φθαρμένα βιβλία.

β) Εξαίρεση της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται:

1. Για να βγουν φωτοτυπίες. Στην περίπτωση αυτή δίδεται η ταυτότητα του δανειζομένου και η διάρκεια του δανεισμού δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις δύο ώρες, και εν πάση περιπτώσει το βιβλίο πρέπει να έχει επιστραφεί την ώρα που κλείνει η βιβλιοθήκη.

2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται ο δανεισμός των βιβλίων της προηγούμενης παραγράφου μόνο στο διδακτικό προσωπικό της Σχολής, μισή ώρα πριν από το βραδινό κλείσιμο της βιβλιοθήκης μέχρι την 9η π.μ. της επομένης ή της πρώτης εργάσιμης ημέρας από την ημέρα του δανεισμού. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται πρόχειρο δελτίο δανεισμού που καταστρέφεται με την επιστροφή.

3. Το χρονικό όριο που τίθεται για την επιστροφή στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις είναι απαράβατο.

γ) Σε περιπτώσεις που ανατίθενται από μέλη ΔΕΠ εργασίες σε φοιτητές, που απαιτούν τη χρήση μιας ορισμένης βιβλιογραφίας από πολλούς φοιτητές συγχρόνως, μπορούν τα μέλη του ΔΕΠ να γνωστοποιούν εγκαί-

πως στη βιβλιοθήκη την κατάσταση των βιβλίων που είναι απαραίτητα, γνωρίζοντας συγχρόνως και τη χρονική διάρκεια που θα απαιτηθεί. Στις περιπτώσεις αυτές τα βιβλία που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις εντάσσονται για το θέμα του δανεισμού, και μόνο για το προβλεπόμενο χρονικό όριο, στην περίπτωση των παραγράφων α' και β' του άρθρου αυτού.

Άρθρο 6

α) Ο υπάλληλος της βιβλιοθήκης έχει δικαίωμα και υποχρεώνεται να ζητά από το δανειζόμενο όσα στοιχεία θεωρεί απαραίτητα ως εγγύηση και για την εξασφάλιση της έγκαιρης επιστροφής (τηλέφωνο, διεύθυνση, ταυτότητα κ.λ.π.).

β) Ο υπεύθυνος για την απώλεια βιβλίου, υποχρεώνεται να το αντικαταστήσει αμέσως.

Άρθρο 7

Εφαρμογή του Κανονισμού

Η Κοσμητεία και η επιτροπή διοίκησης της βιβλιοθήκης έχουν δικαίωμα να καθορίζουν όλα τα πρόσφορα μέσα για την εφαρμογή του κανονισμού αυτού.

Άρθρο 8

α) Η παράβαση του κανονισμού επισύρει κυρώσεις, μέχρι και την απαγόρευση εισόδου στη βιβλιοθήκη για μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα, που επιβάλλονται από τον Κοσμήτορα ή την Κοσμητεία.

β) Τα στοιχεία για την επιβολή κυρώσεων ανακοινώνονται στα Τμήματα και τη διεύθυνση της βιβλιοθήκης και φυλάσσονται στο αρχείο της Κοσμητείας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

I. ΝΟΜΟΣ 1268/1982 «ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ»

Α. Άρθρο 24

Πρόγραμμα σπουδών

1. Το πρόγραμμα σπουδών περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών και των κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων.

2. Το πρόγραμμα σπουδών προσαρμόζεται στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, ο οποίος καθορίζεται για κάθε πτυχίο με Π.Δ. που εκδίδεται μετά από γνώμη του Ε.Σ.ΑΠ. και των σχολών και δεν μπορεί να είναι μικρότερος από οκτώ.

3. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα περιλαμβάνει έναν αριθμό «διδακτικών μονάδων» (δ.μ.). Η δ.μ. αντιστοιχεί σε μια εβδομαδιαία ώρα διδασκαλίας επί ένα εξάμηνο, προκειμένου περί αυτοτελούς διδασκαλίας μαθήματος και σε μία μέχρι τρεις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας ή εξάσκησης επί ένα εξάμηνο για το υπόλοιπο εκπαιδευτικό έργο, σύμφωνα με σχετική απόφαση της Γ.Σ. τμήματος. Στο πρόγραμμα σπουδών περιέχεται και ο ελάχιστος αριθμός δ.μ., που απαιτείται για τη λήψη του πτυχίου.

4. Η κατανομή των εξαμηνιαίων μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τους φοιτητές. Ανταποκρίνεται πάντως σε συνθήκες κανονικής φοίτησης, προσαρμοσμένης στον ελάχιστο δυνατό αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου και στην αλληλουχία των προαπαιτούμενων και των εξαρτημένων από προαπαιτούμενα μαθήματα.

5. Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα καλύπτουν τουλάχιστον το 1/4 του προγράμματος σπουδών.

6. Αρμόδια για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών είναι η Γ.Σ. του τμήματος. Το πρόγραμμα σπουδών αναθεωρείται κάθε Απρίλιο. Ο πρόεδρος του τμήματος συγκροτεί επιτροπή προγράμματος από τα μέλη της γενικής συνελεύσεως του τμήματος με ετήσια θητεία, η οποία

υποβάλλει σχετική εισήγηση στη Γ.Σ. τμήματος, αφού προηγουμένως κωδικοποιήσει τις προτάσεις των τομέων.

7. Η απόφαση της Γ.Σ. τμήματος για το πρόγραμμα σπουδών κοινοποιείται στον Κοσμήτορα και στην Ε.Α.Γ.Ε. και δημοσιεύεται στον οδηγό σπουδών της σχολής και του τμήματος.

8. Στα προγράμματα σπουδών ενός τμήματος μπορούν να περιλαμβάνονται και μαθήματα που ανήκουν στο γνωστικό πεδίο τομέα άλλων τμημάτων της ίδιας ή άλλης Σχολής. Στην περίπτωση αυτή η ανάθεση διδακτικού έργου σε μέλη Δ.Ε.Π. του τομέα αυτού γίνεται με απόφαση της κοσμητείας ή του πρυτανικού συμβουλίου αντίστοιχα μετά από πρόταση των αντίστοιχων τμημάτων ή σχολών.

9. Η Γ.Σ. τμήματος μπορεί να αντικαταστήσει μέρος των κατ' επιλογή υποχρεωτικών μαθημάτων των τελευταίων δύο εξαμήνων πριν από το πτυχίο με ισότιμα προγράμματα εφαρμογών στο γνωστικό πεδίο του τμήματος σε σύνδεση με την παραγωγική διαδικασία, τα οποία μπορούν να επιλέγουν οι φοιτητές στη θέση των μαθημάτων αυτών.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Α.Π. και των τμημάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες της οργάνωσης των προγραμμάτων αυτών, οι όροι της απασχόλησης των φοιτητών και της ενδεχόμενης αμοιβής τους, καθώς και οι μορφές συνεργασίας στα πλαίσια των προγραμμάτων αυτών με τους φορείς που μετέχουν στο Ε.Σ.Α.Π.

10. Για όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών καθορίζεται ο τομέας που έχει αρμοδιότητα για τη διδασκαλία του. Τα μαθήματα αυτά μπορούν να διδάσκονται από όλα τα μέλη του Δ.Ε.Π. του τμήματος.

11. Σε περίπτωση μαθήματος που διδάσκεται σε μεγάλα ακροατήρια επιδιώκεται η διαίρεση της αντίστοιχης τάξης σε τμήματα με μικρό αριθμό φοιτητών και η ανάθεση διδασκαλίας του μαθήματος για κάθε τμήμα σε ένα μέλος του Δ.Ε.Π. του αντίστοιχου τομέα. Τα μέλη του Δ.Ε.Π. που παίρνουν τέτοια ανάθεση, συγκροτούν την επιτροπή του μαθήματος με συντονιστή μέλος του Δ.Ε.Π. που κατέχει την ανώτατη βαθμίδα. Η επιτροπή του μαθήματος συντονίζει την ομοιομορφία της διδασκαλίας ως προς το περιεχόμενο και την έκταση της διδακτέας ύλης, των ασκήσεων και των εξετάσεων.

12. α) Με απόφαση της συγκλήτου είναι δυνατή η οργάνωση διασχολικών προγραμμάτων που οδηγούν σε ξεχωριστό πτυχίο. Η διδασκαλία κάθε διασχολικού προγράμματος ανατίθεται με μερική απασχόληση σε μέλη του Δ.Ε.Π., δύο ή περισσότερων τμημάτων του Α.Ε.Ι., ύστερα από πρόταση των Δ.Σ. των τμημάτων αυτών.

β) Με απόφαση της συγκλήτου ορίζεται πενταμελής διοικούσα επιτροπή από μέλη του Δ.Ε.Π. που συμμετέχουν στο διασχολικό πρόγραμμα, στην οποία συμμετέχει ως πρόεδρος ο Κοσμήτορας της Σχολής στην οποία ανήκει το τμήμα που έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

γ) Η διοικούσα επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες του Δ.Σ. τμήματος, ενώ η σύγκλητος έχει τις αρμοδιότητες της Γ.Σ. τμήματος σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα σπουδών, τη διανομή του διδακτικού έργου και την τοποθέτηση και καθορισμό καθηκόντων Ε.Μ.Υ.

Β. Άρθρο 25

Κανονισμός σπουδών

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα.

3. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστο 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

4. Διακοπή του εκπαιδευτικού έργου αλλά και της εν γένει λειτουργίας ενός Α.Ε.Ι., πέρα από τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτό, είναι δυνατή μόνο με απόφαση της συγκλήτου και μόνο για εξαιρετικές περιπτώσεις.

5. Αν για οποιοδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν είναι μικρότερος από τα 2/3 του προβλεπόμενου στο πρόγραμμα για τις εργάσιμες μέρες του αντίστοιχου εξαμήνου, το αντίστοιχο μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε.

6. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο εξάμηνο λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη σύγκλητο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με πρόταση της συγκλήτου ρυθμίζει την έναρξη και λήξη των δύο εξαμήνων εκτός των ημερομηνιών αυτών, ώστε να συμπληρωθεί ο αριθμός των εβδομάδων της παραγράφου 3.

7. Με τους εσωτερικούς κανονισμούς των Α.Ε.Ι. ορίζονται τα σχετικά με τη δυνατότητα οργάνωσης και λειτουργίας θερινών εξαμήνων για ταχύρρυθμη διδασκαλία ή συμπλήρωση ύλης εξαμήνου.

8. Η βαθμολογία του φοιτητή σε κάθε μάθημα καθορίζεται από το διδάσκοντα, ο οποίος υποχρεώνεται να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε θέματα ή εργαστηριακές ασκήσεις.

9. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται να το επαναλάβει κατά το επόμενο εξάμηνο.

10. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται να το επαναλάβει σε επόμενα εξάμηνα ή να το αντικαταστήσει με άλλο κατ' επιλογή μάθημα.

11. Τα μαθήματα που χαρακτηρίζονται ως προαπαιτούμενα διδάσκονται και κατά τα δύο εξάμηνα του έτους.

12. Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και παίρνει πτυχίο, όταν επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό διδακτικών μονάδων.

13. Τα σχετικά με τον τύπο των χορηγούμενων πτυχίων και με την κατομολόγηση των πτυχιούχων καθορίζονται στους εσωτερικούς κανονισμούς των Α.Ε.Ι.

Με τον ν.1566/85 (αρθρ. 76 παρ. 1) κυρώθηκε η υπουργική απόφαση Φ141.2/Β3/3781/84, που όριζε (αρθρ. 6) ότι:

2. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, που δεν είναι προαπαιτούμενο άλλου, ο φοιτητής επαναλαμβάνει την παρακολούθηση του μαθήματος στο επόμενο εξάμηνο, εφόσον το μάθημα διδάσκεται και στο επόμενο εξάμηνο, διαφορετικά το επαναλαμβάνει στο μεθεπόμενο. Μετά την επανάληψη του μαθήματος ο φοιτητής επαναλαμβάνει την εξέ-

ταση. Η ρύθμιση αυτή ισχύει και σε περιπτώσεις επανειλημμένων αποτυχιών.

3. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα επιλογής, ο φοιτητής έχει την ευχέρεια είτε να αλλάξει μάθημα επιλογής, είτε να επαναλάβει την παρακολούθηση και εξέταση του μαθήματος, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

4. Σε περίπτωση που το μάθημα δεν επαναλαμβάνεται στο επόμενο εξάμηνο και ο φοιτητής αποτύχει στις εξετάσεις, η αποτυχία του δεν οριστικοποιείται πριν του δοθεί η ευκαιρία να επαναλάβει την εξέταση στην περίοδο Σεπτεμβρίου.

II. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ Ι.Κ.Υ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) χορηγεί υποτροφίες σε σπουδαστές/φοιτητές που πρώτευσαν στους πανελλαδικούς διαγωνισμούς εισαγωγής στα Ίδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή στις προαγωγικές εξετάσεις των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. με βάση το πρόγραμμα υποτροφιών που καταρτίζεται κάθε χρόνο από το Ι.Κ.Υ., με ποσοστιαία αναλογία επί του αριθμού των εισαχθέντων - όπως καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο - και εγκρίνεται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΜΕΡΟΣ Α'

I. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Για την απονομή των υποτροφιών πρέπει να καλύπτονται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Ελληνική εθνικότητα.
2. Διαγωγή «Κοσμιωτάτη» και διάκριση στη χρηστότητα και το ήθος («λευκό» ποινικό μητρώο).
3. Το προσωπικό εισόδημα του φοιτητή δεν υπερβαίνει τις εξακόσιες χιλιάδες δραχμές (600.000 δρχ.) ετησίως. Για τους έγγαμους-γονείς σπουδαστές/φοιτητές το όριο προσαυξάνεται κατά εκατό χιλιάδες δραχμές (100.000 δρχ.) για κάθε παιδί.

4 α. Έχουν εγγραφεί ως πρωτοετείς σπουδαστές/φοιτητές στο Τμήμα ή τη Σχολή όπου εισήχθησαν ή κατατάχθηκαν τελικά με πρόβλεψη νόμου. Σπουδαστές/φοιτητές που πέτυχε σε Τμήμα ή Σχολή και εγγράφηκε απευθείας σε αντίστοιχο άλλου Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. ή μετεγγράφηκε, με πρόβλεψη νόμου, διεκδικεί υποτροφία από το Τμήμα ή τη Σχολή όπου τελικά εγγράφηκε ή μετεγγράφηκε, εφόσον η βαθμολογία του τον εντάσσει στον καθορισμένο αριθμό θέσεων των υποτροφιών,

ή β' Έχουν προαχθεί τουλάχιστο με «Λίαν Καλώς» (6,50) εντός των δύο πρώτων εξεταστικών περιόδων και χωρίς "μεταφορά" μαθήματος (για τους σπουδαστές/φοιτητές που ακολουθούν ετήσια προγράμματα σπουδών),

ή γ' Έχουν πετύχει μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστο 6,50 σε αριθμό μαθημάτων που δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τον προβλεπόμενο αριθμό μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών των δύο εξαμήνων του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους κάθε Τμήματος (για τους σπουδαστές/φοιτητές που ακολουθούν εξαμηνιαία προγράμματα σπουδών με πρώτη εγγραφή τους στα Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. από το ακαδημαϊκό έτος 1983-84 και μετέπειτα). Όπου δεν ορίζεται ενδεικτικός αριθμός μαθημάτων για το ακαδημαϊκό έτος σπουδών, ισχύει ως ενδεικτικός αριθμός μαθημάτων αυτός που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των μαθημάτων όλων των ετών φοιτήσεως δια του αριθμού των ετών φοιτήσεως που καθορίζεται για το Τμήμα σπουδών.

5. Έχουν καλύψει με επιτυχία τον αντίστοιχο αριθμό μαθημάτων του προηγούμενου έτους (ή προηγουμένων ετών) σπουδών.

6. Έχουν υποβάλει εμπρόθεσμα τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο Μέρος Β' παράγρ. 1 των κανονισμών.

II. ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. Η σειρά προτεραιότητας αυτών που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις ορίζεται με βάση την απόλυτη βαθμολογική σειρά επιτυχίας εντός του καθορισμένου αριθμού θέσεων υποτροφιών, αφού ληφθεί υπόψη ότι:

α' Δε χορηγείται υποτροφία, παρά μόνο τιμητικός τίτλος, στους σπουδαστές/φοιτητές που είναι άγαμοι και το ετήσιο προσωπικό εισόδημα υπερβαίνει τις εξακόσιες χιλιάδες δραχμές (600.000 δρχ.) ή είναι κάτοχοι άλλου πτυχίου ή ομογενείς υπότροφοι του Ι.Κ.Υ.

β' Δε χορηγείται υποτροφία χρηματική ή τιμητική στους σπουδαστές/φοιτητές:

-που, ενώ έχουν εισαχθεί και φοιτήσει σε Σχολή ή Τμήμα, έλαβαν μέρος σε εισαγωγικές εξετάσεις της ίδιας ή άλλης Σχολής και διεκδικούν υποτροφία με βάση τη βαθμολογία της δεύτερης εισαγωγής,

-της ΑΣΚΤ, που έχουν λάβει υποτροφία περισσότερο από πέντε φορές συνολικά, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στα Εργαστήρια και Φροντιστήρια της Σχολής.

2. Η σειρά προτεραιότητας των πρωτοετών σπουδαστών των Φροντιστηρίων της ΑΣΚΤ ορίζεται με βάση τη σειρά επίδοσής τους κατά το α' εξάμηνο.

3. Αν ένας ή περισσότεροι δικαιούχοι αποκλείονται από τη χορηγία της υποτροφίας για οικονομικούς λόγους ή εκπρόθεσμη υποβολή των δικαιολογητικών κτλ., καλείται ο αμέσως επόμενος κατ' απόλυτη βαθμολογική σειρά προτεραιότητας (ώσπου να εξαντληθεί ο προγραμματισμένος αριθμός των υποτροφιών).

4. Σε περίπτωση ισοβαθμίας για την κάλυψη της τελευταίας ή των τελευταίων θέσεων υποτροφιών, η σειρά προτεραιότητας καθορίζεται με βάση:

α' το συνολικό βαθμό των πανελλαδικών διαγωνισμών (για τους πρωτοετείς) και αν υπάρχει ισοβαθμία, τότε καθορίζεται με βάση το μέσο όρο βαθμολογίας των μαθημάτων της Δέσμης.

ή β' την επίδοση του προηγούμενου έτους φοιτήσεως στο Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.

Αν εξακολουθεί να υπάρχει ισοβαθμία, αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος του Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. ή το αντίστοιχο Όργανο του οικείου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος.

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Οι υποψήφιοι για υποτροφία καλούνται, με βάση την απόλυτη βαθμολογική σειρά επίδοσεως και σε μεγαλύτερο αριθμό από τις θέσεις του προγράμματος, να υποβάλουν στη Γραμματεία του Τμήματος ή της Σχολής-μέσα σε εύλογη ανατρεπτική προθεσμία (που, όμως, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 45 ημέρες)-τα εξής δικαιολογητικά:

i. Αίτηση-δήλωση και ειδικό μηχανογραφημένο δελτίο του Ι.Κ.Υ.

ii. Πλήρες αντίγραφο ή πιστοποιητικό (όχι απόσπασμα) ποινικού μητρώου.

iii α. Εκκαθαριστικό σημείωμα της αρμόδιας οικονομικής Εφορίας (πρωτότυπο ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο) για το προσωπικό φορολογητέο εισόδημα του έτους, κατά το οποίο διακρίθηκαν και διεκδικούν την υποτροφία.

ή β. υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86 ότι δεν υπάρχουν προσωπικά φορολογητέα εισοδήματα.

2. Ο Πρόεδρος του Τμήματος Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. ή ο Διευθυντής της Σχολής καταρτίζει, με βάση το άρθρο 79 του Ν. 1566/85, τον τελικό πίνακα των δικαιούχων υποτροφίας ή του τιμητικού τίτλου κατά ακαδημαϊκό έτος σπουδών με το ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο των δικαιούχων και το μέσο όρο βαθμολογίας τους, σύμφωνα με το Μέρος Α', Κεφ. Ι, των κανονισμών.

3. Ο τελικός πίνακας των υποψηφίων υποτρόφων, που θα συνταχθεί σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία, αφού θεωρηθεί και υπογραφεί από τον Πρόεδρο του Τμήματος ή το Διευθυντή της Σχολής, διαβιβάζεται, μαζί με τα συμπληρωμένα μηχανογραφημένα δελτία, στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.Κ.Υ. για την ανακήρυξη των υποτρόφων και την έγκριση καταβολής του ποσού της υποτροφίας ή της απονομής του τιμητικού τίτλου.

III. ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Για την παροχή φοιτητικών δανείων προβλέπει το Π.Δ. 360/83 (ΦΕΚ 129/22-9-83 τ.Α')

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 360

Για την παροχή ατόκων χρηματικών δανείων στους φοιτητές που κά- νουν προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στα Ανώτατα Εκπαιδευτι- κά Ιδρύματα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Άρθρο 1

Δικαιούχοι και προϋποθέσεις

1. Από το ακαδημαϊκό έτος 1983-1984 χορηγούνται από το Κράτος στους φοιτητές που κάνουν προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας άτοκα δάνεια για τη διευκόλυνσή τους στις σπουδές σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς των επομένων διατάξεων.

2. Τα άτοκα χρηματικά δάνεια χορηγούνται σε όλους τους προπτυ- χιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας, εφόσον έχουν εισαχθεί μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 1982-83 και εγγραφεί στο επόμενο έτος σπουδών, αφού εξετάσ- θηκαν και στις τρεις εξεταστικές περιόδους με επιτυχία σ' όλα τα μαθή- ματα του προηγούμενου έτους σπουδών ανεξάρτητα από τη βαθμολογία.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πρέπει να έχουν υποβληθεί με επιτυχία στις εξετάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 28 παρ. 8 του Ν. 1268/82.

α) Οι φοιτητές εκείνοι που θα εγγραφούν για πρώτη φορά από το ακαδημαϊκό έτος 1983-84, θα πρέπει να έχουν επιτύχει στα 4/5 του συνόλου των μαθημάτων των δύο εξαμήνων του προηγούμενου έτους σπουδών από εκείνο στο οποίο βρίσκονται.

α ii) Οι φοιτητές των Α.Ε.Ι. δικαιούνται δάνειο εφόσον πληρούν και τις παρακάτω προϋποθέσεις:

β) Το καθαρό μηνιαίο εισόδημα τους δεν ξεπερνάει τον κατώτατο μισθό του ανειδίκευτου εργάτη, σύμφωνα με τη Συλλογική Σύμβαση εργασίας που ισχύει κάθε φορά.

γ) Για τους έγγαμους φοιτητές το μηνιαίο εισόδημα δεν ξεπερνάει τις 25.000 δρχ. προσαυξανόμενο κάθε φορά σύμφωνα με τις Συλλογικές Συμβάσεις εργασίας ή την Αυτόματη Τιμαριθμική Αύξηση (Α.Τ.Α.).

δ) Οι γονείς που δεν έχουν ετήσιο συνολικό καθαρό εισόδημα σύμ- φωνα με τη φορολογική δήλωση εισοδήματος πάνω από 400.000 δρχ.

Όσοι γονείς έχουν τρία παιδιά το ετήσιο καθαρό εισόδημα ορίζεται 550.000 δρχ. και για περισσότερα από τρία παιδιά σε 700.000 δρχ. Αν έχουν δύο ή τρία παιδιά σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή Ανώτε- ρες Σχολές το ετήσιο καθαρό εισόδημα, σύμφωνα πάντοτε με τη φορο- λογική δήλωση, ορίζεται σε 700.000 δρχ.

Τα παραπάνω όρια ετήσιου εισοδήματος θα προσαυξάνονται κάθε χρόνο κατά 10% από το επόμενο έτος από την ισχύ του διατάγματος αυτού.

Αν το ετήσιο συνολικό καθαρό εισόδημα είναι το μισό από το προ- βλεπόμενο στις παραπάνω περιπτώσεις, τότε το ποσό του δανείου διπλασιάζεται.

Άρθρο 2

Μη δικαιούμενοι Δάνειο

Δεν δικαιούνται δάνειο:

α) Όσοι γράφονται σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα με κατατακτή- ριες εξετάσεις ως πτυχιούχοι άλλης Ανώτατης ή Ανώτερης Σχολής.

β) Οι Κύπριοι φοιτητές.

γ) Οι αλλοδαποί ομογενείς φοιτητές, εφόσον οι γονείς τους διαμέ- νουν στην αλλοδαπή και έχουν διπλή υπηκοότητα.

δ) Οι αλλοδαποί-αλλογενείς φοιτητές.

ε) Οι στρατευμένοι φοιτητές.

στ) Οι εργαζόμενοι στο δημόσιο τομέα φοιτητές.

Άρθρο 3

Έκταση

1. Το δάνειο που χορηγείται στο φοιτητή για κάθε έτος θα ανέρχεται με την επιφύλαξη της παρ. (δ) του άρθρου 5 στο ποσό των 54.000 δραχμών για όλα τα τμήματα εκτός των φοιτητών των τμημάτων οδοντιατρικής στους οποίους χορηγείται 72.000 δραχμών. Το δάνειο καταβάλλεται τμηματικά κάθε δύο μήνες σε τριπλότυπη αριθμημένη απόδειξη. Η πρώτη δόση καταβάλλεται την 1η Σεπτεμβρίου. Όταν το δάνειο συνάπτεται μετά την 1η Σεπτεμβρίου, οι δόσεις που αναλογούν από την ημερομηνία αυτή μέχρι της υπογραφής του δανείου καταβάλλονται αθροιστικά με την υπογραφή.

2. Κανένας φοιτητής δεν μπορεί να συνάψει δάνεια περισσότερα από τον αριθμό των ετών της υποχρεωτικής φοίτησης.

Άρθρο 4

Διαδικασία χορήγησης δανείου

1. Στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα υποβάλλει στη Δ/ση Οικονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων έκθεση για το απαιτούμενο χρηματικό ποσό, που θα χρειασθεί για τη δανειοδότηση. Με βάση αυτά η υπηρεσία εντελλομένων εξόδων (Υ.Ε.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας εκδίδει χρηματικά εντάλματα προπληρωμής για κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα στο όνομα του Προϊσταμένου Γραμματείας ή διοικητικού υπαλλήλου του Τμήματος που έχει ορισθεί για το σκοπό αυτό από τη Σύγκλητο.

2. Τα χρηματικά εντάλματα θεωρούνται από τον Προϊστάμενο Γραμματείας του Α.Ε.Ι. με αριθμημένες αποδείξεις.

3. Κάθε δανειοδοτούμενος φοιτητής υπογράφει ομόλογο σε δύο αντίγραφα, στο οποίο αναφέρεται το ποσό του δανείου.

4. Αντίγραφα των ομολόγων στέλνονται στο τέλος κάθε χρόνου στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

5. Το Δ.Σ. του Τμήματος αποφασίζει αν συντρέχουν για κάθε ενδιαφερόμενο οι προϋποθέσεις χορήγησης δανείου.

6. Τα δικαιολογητικά για την έγκριση του δανείου υποβάλλονται μέσα σε ένα μήνα από την εγγραφή του φοιτητή στο Α' έτος ή από της πληρώσεως των προϋποθέσεων του άρθρου 1 παρ. 2 περίπτωση (α) και είναι τα παρακάτω:

- α) Αίτηση.
- β) Βεβαίωση της οικείας Οικονομικής Εφορίας για το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα του δανειοδοτούμενου φοιτητή και των γονέων του.
- γ) Βεβαίωση του τμήματος από την οποία προκύπτει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ. 2 περίπτωση (α).
- δ) Βεβαίωση οικογενειακής κατάστασης από την αρμόδια αρχή.

Άρθρο 5

Επιστροφή του φοιτητικού Δανείου

1. Τα άτοκα φοιτητικά δάνεια εξοφλούνται από τους δικαιούχους σε μηνιαίες δόσεις ίσες με τον αριθμό των ετών δανειοδότησης επί 12.

2. Τα δάνεια εξοφλούνται στο πλησιέστερο Δημόσιο Ταμείο της Κατοικίας του υπόχρεου μετά την παρέλευση 2 ετών από την ημέρα λήψης του πτυχίου.

3. Όσοι από τους δανειοδοτηθέντες μετά από τη λήψη του πτυχίου τους στρατεύονται ο χρόνος έναρξης επιστροφής του δανείου αρχίζει ένα χρόνο μετά την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων.

Σε περίπτωση που δανειοδοτηθείς πτυχιούχος δεν στρατευθεί μέσα σε δύο χρόνια από τη λήψη του πτυχίου υποχρεώνεται να επιστρέψει το δάνειο.

4. Για τους προπτυχιακούς δανειοδοτηθέντες φοιτητές που μετά τη λήψη του πτυχίου τους ακολουθούν μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό ο χρόνος επιστροφής του δανείου αρχίζει 3 χρόνια μετά τη λήψη του πτυχίου τους, ανεξάρτητα αν περάτωσαν ή όχι τις μεταπτυχιακές σπουδές.

5. Για τους δανειοδοτηθέντες φοιτητές που διακόπτουν τις σπουδές τους για διάφορους λόγους η επιστροφή του δανείου είναι υποχρεωτική και απαιτητή μέσα σε έξι (6) μήνες από της διακοπής. Το Τμήμα ενημερώνει σχετικά το Δημόσιο Ταμείο της περιοχής της μόνιμης κατοικίας του φοιτητή.

6. Η λήψη του πτυχίου πρέπει να έχει γίνει από τον ενδιαφερόμενο σε τόσα χρόνια όσα το σύνολο των σπουδών προσαυξανόμενο κατά 50%. Εφόσον δεν έχουν αποκτήσει πτυχίο και μετά τη λήξη του παραπάνω χρονικού διαστήματος, το δάνειο θεωρείται ληξιπρόθεσμο και απαιτείται επιστροφή του από τον ενδιαφερόμενο.

7. Για όσους κατά τη διάρκεια των σπουδών στρατεύονται η στράτευση δεν θεωρείται ως λόγος για τη ληξιπρόθεσμη επιστροφή του δανείου. Για όσο χρόνο διαρκεί η στράτευση η επιστροφή του δανείου αναστέλλεται.

8. Για όσους φοιτητές διακόπτουν τη φοίτηση για σοβαρούς λόγους υγείας η επιστροφή του δανείου αρχίζει μετά την παρέλευση δύο (2) ετών.

Η προθεσμία των δύο ετών υπολογίζεται από την ημερομηνία αίτησης διακοπής σπουδών λόγω υγείας από το φοιτητή.

9. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα έχουν την υποχρέωση μετά την λήψη του πτυχίου των δανειοδοτηθέντων φοιτητών να στείλουν ονομαστική κατάσταση αυτών με το συνολικό ποσό του δανείου και τις διευθύνσεις της μόνιμου κατοικίας τους στο οικείο Δημόσιο Ταμείο για την εξόφληση αυτών. Αντίγραφο της κατάστασης στέλνουν τα Α.Ε.Ι. και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

10. Για την είσπραξη του δανείου εφαρμόζονται ανάλογα οι εκάστοτε ισχύουσες δαιτάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

Άρθρο 6

Όσοι φοιτητές παίρνουν το πτυχίο τους με άριστα δεν υποχρεούνται στην επιστροφή του δανείου.

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα υποχρεούνται να στείλουν στο Γ.Λ. του Κράτους ονομαστική κατάσταση αυτών που έλαβαν το πτυχίο τους με άριστα προκειμένου στη συνέχεια να εκδοθεί κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών για την απαλλαγή τους από την επιστροφή του δανείου.

Άρθρο 7

Από την έναρξη ισχύος του Διατάγματος αυτού παύουν να ισχύουν τα Προεδρικά Διατάγματα 725/76 (ΦΕΚ 262, τ. Α') και 336/79 (ΦΕΚ 105, τ. Α').

Άρθρο 8

Η ισχύς του Διατάγματος αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του Διατάγματος αυτού.

IV. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Για την υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών προβλέπει το Π.Δ. 327/83 (ΦΕΚ 1177-9-83, τ. Α').

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 327

Παροχή υγειονομικής περίθαλψης στους φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Άρθρο 1

Ποιοί δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη:

α) Υγειονομική περίθαλψη, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή δικαιούνται οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ημεδαποί ομογενείς και αλλοδαποί για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος προσαυξανόμενο κατά το ήμισυ. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές των Α.Ε.Ι. για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης προσαυξανόμενο κατά το ήμισυ.

β) Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.

γ) Σε περίπτωση αναστολής της φοίτησης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 29 του Ν. 1268/82, η περίθαλψη παρατείνεται ανάλογα.

Άρθρο 2

Κάλυψη δαπανών

α) Η υγειονομική περίθαλψη που δικαιούνται οι φοιτητές που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρέχεται δωρεάν με τις πρϋποθέσεις και τους περιορισμούς των διατάξεων του παρόντος.

β) Η νοσηλεία των φοιτητών παρέχεται στη Ββ θέση που υπολογίζεται με βάση το τιμολόγιο που ισχύει κάθε φορά για τους δημοσίους υπαλλήλους.

γ) Οι δαπάνες της υγειονομικής περίθαλψης καλύπτονται από τον προϋπολογισμό των οικείων Α.Ε.Ι. ή της φοιτητικής Λέσχης των Α.Ε.Ι. ανάλογα.

Άρθρο 3

Εκλογή ασφαλιστικού φορέα

α) Σε περίπτωση που ο φοιτητής δικαιούται άμεσα ή έμμεσα περίθαλψη από άλλο ασφαλιστικό φορέα μπορεί να επιλέξει τον ασφαλιστικό φορέα που προτιμάει κάθε φορά με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλει στο οικείο Α.Ε.Ι.

β) Η δαπάνη θα βαρύνει τον ασφαλιστικό φορέα που έχει επιλέξει ο φοιτητής.

γ) Σε περίπτωση που ο ασφαλιστικός φορέας που έχει επιλέξει ο φοιτητής καλύπτει μόνο τη Νοσοκομειακή και Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή μέρος της δαπάνης νοσηλείας το οικείο Α.Ε.Ι. ή η Φοιτητική Λέσχη του Α.Ε.Ι. καλύπτει την υπόλοιπη δαπάνη σύμφωνα με το άρθρο 2.

Άρθρο 4

Δεν καλύπτονται οι δαπάνες για:

1. Ακουστικά βαρηκοΐας.
2. Στοιχειώδη φάρμακα.
3. Ιατρικά εργαλεία και όργανα.
4. Διορθωτικούς φακούς πάνω από το ποσό των 1.000 δρχ. και φακούς επαφής πάνω από το ποσό των 5.000 δρχ.
5. Σκελετό πάνω από το ποσό των 2.000 δρχ.
6. Καλλυντικά.
7. Λουτροθεραπείες.
8. Αμοιβή αποκλειστικής νοσοκόμου.
9. Πλαστικές εγχειρήσεις.

Άρθρο 5

Τρόπος παροχής υγειονομικής περίθαλψης

Η περίθαλψη παρέχεται μέσα στην Ελληνική Επικράτεια και ειδικότερα:

α) Στους φοιτητές που βρίσκονται στην έδρα του οικείου Α.Ε.Ι. Σχολής ή Τμήματος.

β) Στους φοιτητές που μετέχουν σε Πανεπιστημιακές εκδρομές ή κάνουν πρακτική εξάσκηση ή εκπονούν πτυχιακή διατριβή εκτός της έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος στον τόπο που ασκείται ή εκπονεί διατριβή ή στον τόπο που έλαβε χώρα το περιστατικό.

γ) Στους φοιτητές που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας και δεν μπορεί να τους παρασχεθεί στην πόλη που είναι η έδρα του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος ή στον τόπο της περίπτωσης β εκτός έδρας Α.Ε.Ι. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται γνωμάτευση του αρμόδιου γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης του οικείου Α.Ε.Ι. ή του γιατρού της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Α.Ε.Ι. ή του συμβεβλημένου με αυτό γιατρού και έγκριση του αρμόδιου Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος.

δ) Στους φοιτητές που βρίσκονται εκτός έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος και εφόσον το περιστατικό κρίνεται επείγον εκτός της έδρας του Α.Ε.Ι.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να γνωρίσει στην Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο αρμόδιο Δ.Σ. Τμήματος την κατάσταση του μέσα στις δύο επόμενες εργάσιμες ημέρες.

Για την έγκριση της δαπάνης εκτός των άλλων δικαιολογητικών απαιτείται βεβαίωση γιατρού του Δημοσίου (Νοσοκομείου, αγροτικού Ιατρείου κτλ.), καθώς και έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της Φοιτητικής Λέσχης ή του αρμόδιου Δ.Σ. Τμήματος.

Άρθρο 6

Η υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών περιλαμβάνει:

1. Ιατρική εξέταση.
2. Νοσοκομειακή εξέταση.

3. Φαρμακευτική περίθαλψη.
4. Παρακλινικές εξετάσεις.
5. Εξέταση στο σπίτι.
6. Τοκετούς.
7. Φυσιοθεραπεία.
8. Οδοντιατρική περίθαλψη.
9. Ορθοπεδικά είδη.

Άρθρο 7

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη ιατρικής περίθαλψης μπορεί να προσέρχεται καθημερινά τις εργάσιμες ημέρες και καθορισμένες εργάσιμες ώρες στα Ιατρεία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο γιατρό της υγειονομικής υπηρεσίας του Α.Ε.Ι. ή στο συμβεβλημένο με αυτό γιατρό για να εξετασθεί, προσκομίζοντας το φοιτητικό βιβλιário περίθαλψης (Φ.Β.Π.).

Το Φοιτητικό Βιβλιário Περίθαλψης δίνεται στο σπουδαστή κατά την εγγραφή του στο Τμήμα με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παρ. α.

Περιέχει το ονοματεπώνυμο, φωτογραφία του σπουδαστή, τον αριθμό Μητρώου, τον αριθμό ταυτότητας, τη θέση νοσηλείας και ολόκληρο τον κανονισμό νοσηλείας. Το Φ.Β.Π. ανανεώνεται κάθε χρόνο από τη γραμματεία του Τμήματος.

Άρθρο 8

Νοσοκομειακή περίθαλψη

1. Η νοσοκομειακή περίθαλψη παρέχεται στα νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν.Π.Δ.Δ. και κατά προτίμηση στις Παν/κες Κλινικές.

Η περίθαλψη αυτή μπορεί να παρασχεθεί και σε νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν.Π.Ι.Δ. ή σε Ιδιωτικές Κλινικές, σε περίπτωση που στα Ιδρύματα του Δημοσίου δεν λειτουργούν τμήματα ανάλογα προς την περίπτωση της ασθένειας ή από έλλειψη κλίνης, όταν το περιστατικό κριθεί επείγον. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλονται τα αντίστοιχα νοσήλεια της θέσης Ββ σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα.

2. Η εισαγωγή στα ανωτέρω Ιδρύματα γίνεται αφού προηγουμένα ο φοιτητής εφοδιαστεί με το ανάλογο εισιτήριο από το αρμόδιο γραφείο της Υγειονομικής Επιτροπής της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι.

Η διαδικασία αυτή μπορεί να παρακαμφθεί σε δύο περιπτώσεις:

- α) Όταν η Υπηρεσία αργεί.
- β) Όταν το περιστατικό θεωρείται επείγον.

3. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει μέσα σε δύο κατ' ανώτατο όριο εργάσιμες ημέρες από την εισαγωγή να ειδοποιηθεί η Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. από τον ασθενή ή από κάποιον οικείο του ή από το Νοσηλευτικό Ίδρυμα προκειμένου ο αρμόδιος γιατρός της Λέσχης ή του Α.Ε.Ι. να αποφανθεί για το επείγον της περίπτωσης.

Σε περίπτωση μη αναγγελίας και μη πιστοποίησης της αναγκαιότητας εισαγωγής του γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης ή του γιατρού του οικείου Α.Ε.Ι., η δαπάνη θα βαρύνει εξ ολοκλήρου το φοιτητή.

Τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων του φοιτητή ανακοινώνονται μόνο στον ίδιο ή και στους γονείς του φοιτητή μόνο σε περίπτωση κατά την οποία συναινεί και αυτός.

Άρθρο 9

Φαρμακευτική περίθαλψη

1. Οι συνταγές που αναγράφονται στο Φ.Β.Π. χορηγούνται από τους γιατρούς της Λέσχης ή τους γιατρούς του οικείου Α.Ε.Ι.
2. Από γιατρούς Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων.
3. Από Ιδιώτες γιατρούς.

Για τις περιπτώσεις 2 και 3 πρέπει μέσα σε δύο κατ' ανώτατο όριο εργάσιμες ημέρες από την έκδοση της συνταγής να θεωρηθεί αυτή από τον αρμόδιο γιατρό ή ελεγκτή γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι., αλλιώς δεν είναι εκτελεστή.

Η συνταγή πρέπει να αναγράφει με σαφήνεια το ονοματεπώνυμο, το Τμήμα, τον αριθμό ειδικού μητρώου του φοιτητή, τη γνωμάτευση της πάθησης, την ημερομηνία, την υπογραφή και τη σφραγίδα του γιατρού.

Οι συνταγές εκτελούνται στα συμβεβλημένα με τα Α.Ε.Ι. Φαρμακεία. Με την παραλαβή των φαρμάκων ο ενδιαφερόμενος υπογράφει τη συνταγή.

Άρθρο 10

Παρακλινικές εξετάσεις

Γίνονται προκειμένου για φοιτητές Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσ/νίκης στα Παν/κά εργαστήρια, όπου υπάρχουν, στα εργαστήρια της Φοιτητικής Λέσχης, όπου υπάρχουν, ή στα εργαστήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή στα εργαστήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Ιδιωτικού δικαίου μετά από παραπομπή τους από την Υγειονομική υπηρεσία του Α.Ε.Ι.

Σε περίπτωση έλλειψης μέσων ή φόρτου εργασίας ή βλάβης κτλ. μπορούν οι εξετάσεις να γίνουν και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά εργαστήρια μετά από παραπομπή από την Υγειονομική υπηρεσία του Α.Ε.Ι.

Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να αναφέρεται στο παραπεμπτικό και ο λόγος της άρνησης. Το επιστρεφόμενο παραπεμπτικό αντικαθίσταται με νέο από την Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Η πληρωμή γίνεται με βάση το τιμολόγιο Δημ. Υπαλλήλων.

Οι φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. παραπέμπονται στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα Δημοσίου από την Υγειονομική υπηρεσία του οικείου Α.Ε.Ι.

Άρθρο 11

Εξέταση στο σπίτι

Όταν η κατάσταση του ασθενή καθιστά δυσχερή τη μετάβασή του στο ιατρείο, μπορεί να καλέσει κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης, ή του οικείου Α.Ε.Ι. στο σπίτι του. Ο γιατρός είναι υποχρωμένος να επισκεφθεί την ίδια ημέρα τον ασθενή. Σε επείγουσα περίπτωση τον επισκέπτεται αμέσως. Αν ο γιατρός αδυνατεί να μεταβεί στον ασθενή ή η Υπηρεσία αργεί και εφόσον η κατάσταση του ασθενή δεν επιδέχεται αναβολή, ο ασθενής μπορεί να εισαχθεί στο εφημερεύον Νοσοκομείο ή Ιδιωτική Κλινική.

Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 8 του ίδιου Διατάγματος.

Άρθρο 12

Τοκετοί

Σε περίπτωση φυσιολογικού τοκετού ή καισαρικής τομής, εκτός από την κάλυψη των δαπανών των προβλεπομένων από το άρθρο 2 του Δ/τος αυτού, παρέχεται στις φοιτήτριες και επίδομα τοκετού ίσο με το επίδομα που παρέχεται στους δημόσιους υπαλλήλους και με την προϋπόθεση ότι δεν παίρνει επίδομα ή βοήθημα από άλλη πηγή η ίδια ή ο σύζυγός της.

Σε περίπτωση καισαρικής τομής ακολουθείται η διαδικασία της Νοσοκομειακής περίθαλψης.

Άρθρο 13

Φυσιοθεραπείες

Οι φυσιοθεραπείες εκτελούνται σε Φυσιοθεραπευτήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή των Ν.Π.Ι.Δ. ύστερα από παραπομπή του ασθενή από την Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Σε περίπτωση που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τους φοιτητές τα Ιδρύματα του Δημοσίου τότε οι φυσιοθεραπείες μπορούν να εκτελούνται και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά φυσιοθεραπευτήρια. Στην περίπτωση αυτή αναγράφεται στο παραπεμπτικό ο λόγος της άρνησης για εκτέλεση της φυσιοθεραπείας.

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη φυσιοθεραπείας από ατύχημα ή άλλη ασθένεια υποβάλλει στην Υγειονομική Υπηρεσία της Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. αίτηση με σχετική γνωμάτευση του θεράποντα γιατρού.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων εξετάζονται από την Υγειονομική Υπηρεσία, η οποία αποφαινεται σχετικά.

Άρθρο 14

Οδοντιατρική περίθαλψη

Η οδοντιατρική περίθαλψη παρέχεται: α) για τους μεν φοιτητές του Παν/μίου Θεσ/νίκης στα εργαστήρια του Οδοντιατρικού Τμήματος του

Παν/μίου Θεσ/νίκης, β) για τους φοιτητές του Παν/μίου Αθηνών στο Οδοντιατρείο της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Λέσχης.

Η περίθαλψη αφορά θεραπευτικές εργασίες και είναι ανάλογη με εκείνη των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Οι υγειονομικές υπηρεσίες των ανωτέρω Ιδρυμάτων μπορούν να παραπέμψουν τους φοιτητές σε ιδιώτη οδοντίατρο για περιπτώσεις εξαγωγής ή θεραπείας μολυσματικών παθήσεων του στόματος και όχι για προσθετικές εργασίες.

Για τους φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. η οδοντιατρική περίθαλψη, όπως ανωτέρω, παρέχεται από ιδιώτη γιατρό κατά τις διατάξεις που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους.

Άρθρο 15

Ορθοπεδικά είδη

Η δαπάνη για ορθοπεδικά είδη καλύπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους και μόνο στην περίπτωση που η ανάγκη προέρχεται από ασθένεια ή ατύχημα.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής υποβάλλει αίτηση με σχετική γνωμάτευση ορθοπεδικού γιατρού, η οποία εξετάζεται από την υγειονομική Υπηρεσία που αποφαινεται σχετικά.

Άρθρο 16

Υποχρεωτική υγειονομική εξέταση

Οι πρωτοεγγραφόμενοι και οι μετεγγραφόμενοι από το εξωτερικό φοιτητές υποχρώνονται στις εξεις ιατρικές εξετάσεις που παρέχονται δωρεάν από την Υγειονομική Υπηρεσία του οικείου Α.Ε.Ι.

1. Ακτινολογική.
2. Παθολογική.
3. Δερματολογική.

Οι υπόλοιποι φοιτητές που ανανεώνουν με οποιοδήποτε τρόπο την εγγραφή τους, καθώς και οι μετεγγραφόμενοι από άλλα Α.Ε.Ι. και οι κατασσόμενοι πτυχιούχοι Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών, υποβάλλονται

κάθε χρόνο σε ακτινολογική μόνο εξέταση για την παρακολούθηση της υγείας τους.

Η εξέταση γίνεται για μεν τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης από την Υγειονομική Υπηρεσία της Λέσχης των Ιδρυμάτων, για τους φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. με παραπεμπτικό της Υγειονομικής Υπηρεσίας του οικείου Α.Ε.Ι. στα εξωτερικά Ιατρεία των Πανεπιστημιακών Κλινικών ή Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του δημοσίου ή Ν.Π.Ι.Δ.

Άρθρο 17

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις των φοιτητών που πάσχουν από σοβαρότερο νόσημα, η διάγνωση και η θεραπεία του οποίου δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, ύστερα από γνωμάτευση καθηγητή ή Διευθυντή Κλινικής Παν/κών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Δημοσίου και Ν.Π.Ι.Δ. και ύστερα από σχετική εισήγηση της Υγειονομικής Υπηρεσίας και σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι. παραπέμπονται στην αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για την τελική έγκριση μετάβασης στο εξωτερικό.

Η σχετική δαπάνη νοσηλείας, έξοδα μετάβασης κτλ. του ασθενή και του συνοδού θα βαρύνει τον πρόπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Υ. ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 265/85 (ΦΕΚ 99 τ. Α') στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές παρέχεται έκπτωση στην τιμή εισιτηρίου των οδικών, σιδηροδρομικών και αεροπορικών μέσων μαζικής μεταφοράς όταν μετακινούνται με αυτά στο εσωτερικό σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του Διατάγματος αυτού.

Στους δικαιούχους φοιτητές χορηγείται μετά την εγγραφή τους από την Γραμματεία του Τμήματος μέχρι να οργανωθούν οι φοιτητικές και σπουδαστικές λέσχες (των άρθρ. 20 παρ. 5 Ν. 1268/82 και παρ. 1 του Ν. 1404/83) δελτίο ειδικού εισιτηρίου (Δ.Ε.Ε.) το οποίο ισχύει για ένα ακαδημαϊκό έτος και είναι αυστηρά προσωπικό για το δικαιούχο. Η έκδοση νέου Δ.Ε.Ε. σε περίπτωση απώλειας, κλοπής ή καταστροφής του για οποιοδήποτε λόγο, γίνεται μετά δύο μήνες από την ημέρα δήλωσης στη Γραμματεία της απώλειας, κλοπής ή καταστροφής για τη διενέργεια της σχετικής έρευνας.

Η έκπτωση παρέχεται στο δικαιούχο για όλο το ακαδημαϊκό έτος και για όσα έτη απαιτούνται για την κανονική διάρκεια σπουδών του προσαυξημένα κατά το ήμισυ.

Η έκπτωση που παρέχεται καθορίζεται στην τιμή που ισχύει κάθε φορά για το οικείο μεταφορικό μέσο ως εξής:

α) Στις αστικές συγκοινωνίες της πόλης που εδρεύει η Σχολή που φοιτά καθώς και στις αστικές συγκοινωνίες της υπόλοιπης χώρας 25%.

β) Στις οδικές υπεραστικές συγκοινωνίες που συνδέουν την έδρα της Σχολής που φοιτά ο δικαιούχος με τον τόπο μόνιμης κατοικίας του 50% και για τις υπόλοιπες υπεραστικές συγκοινωνίες της χώρας 25%.

γ) Στις σιδηροδρομικές συγκοινωνίας όλης της χώρας 50%.

δ) Στις ομαδικές μετακινήσεις (τουλάχιστο 15 ατόμων) με την Ολυμπιακή Αεροπορία στο εσωτερικό 25% του εκδρομικού ναύλου της Ολυμπιακής Αεροπορίας.

Δεν δικαιούνται της παροχής έκπτωσης εισιτηρίου οι φοιτητές Α.Ε.Ι. που έχουν καταταγεί σαν πτυχιούχοι ανώτατης σχολής ή σαν φοιτητές Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9 και 10 του Ν. 1268/82.

VI. ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

α'. Απόφαση Συγκλήτου 2497/21-5-1986

Με απόφαση της Συγκλήτου αριθμ. 2497/21-5-1986 καθωρίστηκαν τα εξής:

α) Η διδασκαλία των μαθημάτων αρχίζει στις 25 Σεπτεμβρίου για το χειμερινό εξάμηνο και 1η Φεβρουαρίου για το θερινό.

β) Οι εξετάσεις του χειμερινού εξαμήνου πραγματοποιούνται τον Ιανουάριο και του θερινού τον Ιούνιο. Επαναληπτικές εξετάσεις πραγματοποιούνται από 1 μέχρι 24 Σεπτεμβρίου.

γ) Σε ειδικές περιπτώσεις που δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων είναι δυνατό με απόφαση του Τμήματος να συνεχισθούν τα μαθήματα για μια εβδομάδα τον Ιανουάριο ή τον Ιούνιο.

β'. Απόφαση Συγκλήτου 2562/7-6-1989

Η Σύγκλητος έχοντας υπόψη την Υπουργική Απόφαση αριθμ. ΣΤ. 5/27/20-10-1982, με την οποία ορίστηκε ότι οι αρμοδιότητες των Πειθαρχικών Συμβουλίων των φοιτητών περιέρχονται στις Συγκλήτους των Α.Ε.Ι. αποφάσισε, για ενιαία ρύθμιση του θέματος αυτού απ όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου, τα εξής:

Εξουσιοδοτεί τα Τμήματα του Πανεπιστημίου σε περίπτωση που συλλαμβάνεται φοιτητής να αντιγράφει, να επιβάλλουν ποινή αποκλεισμού από όλα τα μαθήματα της επόμενης εξαταστικής περιόδου.

Η σχετική απόφαση θα πρέπει να κοινοποιείται στη Σύγκλητο.

Σε περίπτωση αμφισβήτησης του γεγονότος της αντιγραφής από τον φοιτητή ή ακόμη σε περίπτωση ύπαρξης μαρτύρων ότι δεν διεπράχθη το αδίκημα το θέμα θα παραπέμπεται στη Σύγκλητο, αφού προηγηθεί η σχετική διαδικασία απολογίας του φοιτητή και εξέταση μαρτύρων που τυχόν υπάρχουν.

Ιδιαίτερες περιπτώσεις αντιγραφών, όπως πλαστοπροσωπίες ή υποτροπές ίδιων φοιτητών σε αντιγραφές, θα εξετάζονται από τη Σύγκλητο, ύστερα από πρόταση του Τμήματος για επιβολή πιθανόν μεγαλύτερης ποινής.

Για τις ρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να ενημερωθούν όλα τα μέλη

Δ.Ε.Π., τα οποία και θα πρέπει να τις ανακοινώσουν στους φοιτητές πριν την έναρξη διεξαγωγής των εξετάσεων.

Οι φοιτητές θα πρέπει να προσέρχονται στις εξετάσεις με τις φοιτητικές τους ταυτότητες ή το βιαβλιάριο σπουδών τους ή σε περίπτωση έλλειψης αυτών, με οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο της ταυτότητάς τους.

Επειδή διατυπώθηκε ή άποψη ότι αρκετές φορές προβλήματα αντιγραφών δημιουργούνται σ' εξετάσεις ορισμένων μαθημάτων, η Σύγκλητος θεωρεί σκόπιμο τα Τμήματα να ενεργοποιήσουν τις Επιτροπές Προγραμμάτων Σπουδών τους, οι οποίες ν' αντιμετωπίσουν συνολικά όχι μόνο τη σύνθεση του Προγράμματος Σπουδών τους, τον αριθμό των διδασκομένων μαθημάτων και τον τρόπο διδασκαλίας τους, αλλά και τον τρόπο διεξαγωγής των εξετάσεων, ώστε να προαχθεί το πνεύμα της ακαδημαϊκής ατμόσφαιρας, μέσα στο οποίο είναι απαραίδεκτες ενέργειες τύπου αντιγραφών.

γ' Κανονισμός γραπτών εξετάσεων Τμήματος Ποιμαντικής (Συνεδρία Τμήματος 64/6-9-85)

1. Οι φοιτητές υποχρεούνται να έχουν μαζί τους την φοιτητική τους ταυτότητα ή το πάσσο, για να γίνεται ο αναγκαίος έλεγχος από τους επιτηρητές. Ο φοιτητής παραδίδει το γραπτό του με την επίδειξη της φοιτητικής του ταυτότητας.
2. Η Κόλλα αναφοράς για το γραπτό δοκίμιο των εξετάσεων δίδεται από τον εξεταστή και φέρει την σφραγίδα του αντίστοιχου Τομέα ή και τη μονογραφή του καθηγητή. Δεύτερη κόλλα αναφοράς δίδεται μόνο από το υπεύθυνο επιτηρητή.
3. Κατά την διάρκεια της εξετάσεως απομακρύνονται τα βιβλία και οι σημειώσεις από τα έδρανα των φοιτητών, και μπροστά τους υπάρχει μόνο η κόλλα του γραπτού δοκίμιου τους. Ως πρόχειρο χρησιμοποιείται η τέταρτη σελίδα του δοκίμιου.
4. Η επιτήρηση είναι από όλους τους επιτηρητές όχι σκληρή και κατα-

πιστική, αλλά πάντως αυστηρή και δίκαιη, για να αποφεύγονται οι περιπτώσεις απειθαρχίας ή αντιγραφών και να περισώζονται το κύρος και η αντικειμενικότητα των εξετάσεων.

5. Η επιτήρηση γίνεται μόνο από τους καθηγητές όλων των βαθμίδων, τους Βοηθούς - Επιστημονικούς Συνεργάτες, τα μέλη του Ε.Δ.Τ.Π. και τους Ειδικούς Μεταπτυχιακές Υποτρόφους του Τμήματος.
6. Ο φοιτητής δεν μπορεί να αποχωρήσει από την αίθουσα των εξετάσεων, χωρίς να παραδώσει το γραπτό του, έστω και αν δεν έχει ασχοληθεί καθόλου με την απάντηση των ερωτήσεων.
7. Σε περιπτώσεις απειθαρχίας, απρεπούς συμπεριφοράς ή αντιδικίας επιλαμβάνεται του θέματος, ανάλογα με τη σοβαρότητα, το Τμήμα και αποφασίζει για την λύση παρομοίων προβλημάτων.
8. Στους φοιτητές που καπνίζουν γίνεται σύσταση να αποφεύγουν το κάπνισμα, κατά την διάρκεια των εξετάσεων.

VII. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ-ΑΡΓΙΕΣ

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και τελειώνει την 31η Αυγούστου του επομένου έτους.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστο 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

3. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου.

4. Τα μαθήματα, πέρα από τις δύο χειμερινές εξεταστικές εβδομάδες, διακόπτονται από την παραμονή των Χριστουγέννων ως την επομένη των Θεοφανείων, από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως την επομένη της Καθαρής Δευτέρας και από τη Μεγάλη Δευτέρα ως και την Κυριακή του Θωμά.

5. Δεν γίνονται μαθήματα και εξετάσεις τα Σαββατοκύριακα και στις παρακάτω γιορτές-επετείες:

Του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου)

Την εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου

Την 17η Νοεμβρίου

Των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου)

Του Ευαγγελισμού (25 Μαρτίου)

Την πρώτη Μαΐου

Της Αναλήψεως

Του Αγίου Πνεύματος

6. Ειδικά στο Τμήμα Ποιμαντικής, λόγω της ιδιαιτερότητάς του, δεν γίνονται μαθήματα και το απόγευμα της παραμονής των παραπάνω εορτών καθώς και το απόγευμα της παραμονής και μέχρι 11 π.μ. της ημέρας των παρακάτω εορτών:

Αγίου Γρηγορίου Παλαμά (14 Νοεμβρίου).

Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου).

Αγίου Νικολάου (6 Δεκεμβρίου).

Υπαπαντής (2 Φεβρουαρίου).

Αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου)

Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου).

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΠΡΥΤΑΝΗΣ Α.Π.Θ.....	99-1665	99-1666
ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΕΙΣ	99-1658	99-2970
ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΘΕΟΛ ΣΧΟΛΗΣ		99-2510
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΜ. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ		99-1644
Γραμματεία Τμ. Ποιμαντικής.....		99-1660
Θυρωρείο θεολογικής Σχολής		99-2505
Πανεπιστημιακός Ιερέας		99-1521
Παν. Φοιτ. Λέσχη	205-016	99-2671
Παν. Γυμναστήριο		99-1395
Τηλεφων. Κέντρο Παν/μίου.....	9911	9921
Κεντρική Βιβλιοθήκη	6690.	99-1618
Υγειον. Υπηρ. Παν/μίου.....		99-2677
Εφημερεύοντα Νοσοκομεία.....		106
Πρώτες Βοήθειες (ΙΚΑ)		522-585
Πυροσβεστική.....		199
Κυλικείο Θεολ. Σχολής.....		99-2517

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

	Γραφείου	Οικίας
Αγγελόπουλος Αθανάσιος (καθηγητής).....	2858	216-512
Αλιπράντης Θεολόγος (επ. Καθηγητής)	2977	01/766-3811
		312-8075
Βάντσος Χρίστος (αναπλ. καθηγητής)	2514	428-765
Βαρναλίδης Σωτήριος (καθηγητής).		216-623
Γιάγκου Θεόδωρος (Λεκτορας).....	1438	0392/32235
Γκαβαρδίνας Γεώργιος (Ε.Μ.Υ.)	1438	
Γκίκας Αθανάσιος (επιστ. συνεργ.)	1438	440-653

	Γραφείου	Οικίας
Ζηζιούλας Ιωάννης (καθηγητής).....	2855	
Ζήσης Θεόδωρος (καθηγητής)	2857	0392/24-865
Θεοδωρούδης Γεώργιος (αναπλ. καθηγητής)	2514	838-225
Κακούλα-Παπαδοπούλου Καλλιόπη (γραμματέας)	1632	845-797
- Καλαϊτζίδης Νικηφόρος (Ε.Μ.Υ.).....	2858	617-949
Καλαντζάκης Σταύρος (αναπλ. καθηγητής)	2512	307-980
Καραγεωργούδης Εμμανουήλ (Ε.Μ.Υ.).....	2857	822-856
Καραθανάσης Αθανάσιος (αναπλ. καθηγ.).....	2511	903-441
Κατσίκας Δημήτριος (Ε.Μ.Υ.)	2511	041/233-239
Κουτλεμάνης Πausανίας (λέκτορας).....	2977	286-906
Κρικώνης Χρίστος (καθηγητής).....	1644	261-611
Κυρατζή Εφη (υπάλ. Γραμματ.).....	1660	
ΛάμπρουΚωνσταντίνος(Ε.Μ.Υ.).....	2514	
Λιάλιου Δέσπω (λέκτορας)	2855	
Λουπεγίδου Όλγα	1660	
Μακραντωνάκη Μαρία (διδασκάλισσα)	2514	436-614
Νικολακάκης Ηλίας (επίκ. καθηγητής)	2507	270-186
Παπαδόπουλος Αντώνιος (καθηγητής).....	2855	817-738
Πλακιά Λίτσα (υπάλ. Γραμματείας).....	1660	
Ροδόπουλος Παντελεήμων (καθηγητής).....	1438	209-913
Σάκκος Στέργιος (καθηγητής).....	2977	286-906
✓ Σκαλτσής Παναγιώτης (επιστ. συνεργ.).....	1419	0321/23-848
✓ Σκρέττας-Πλεξίδας Νικόδημος (επιστ. συνεργ.).....	1419	814-065
Στοιγόγλου Γεώργιος (καθηγητής)	1393	820-241
Τσαρουχά-Μπεχτοή Μαρία (Υ.Ε.Επιμελ.).....	1660	762-242
Τσιγαρίδας Ευθύμιος (επίκ. καθηγητής).....	1419	276-600
Τσομπάνης Τρύφων (Ε.Μ.Υ.).....	1419	0394/24-187
Φανουργάκης Βασίλειος (καθηγητής)	2512	911-979
Φουντούλης Ιωάννης (καθηγητής).....	1419	239-010

